

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thomæ A Kempis Canonici Regularis Ord. S. Augustini De Imitatione Christi Libri Quatuor

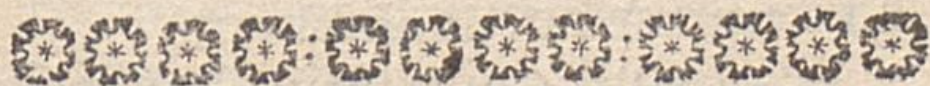
Thomas <von Kempen>

Coloniæ, 1723

Liber Tertius. De interna Consolatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45773)

Omniſus ergo perlectis & ſcruta-
tis, ſit hæc conclusio finalis : Quo-
niam per multas tribulationes o-
portet nos intrare in regnum Dei.

D E

IMITATIONE CHRISTI

LIBER TERTIUS.

De interna Consolatione.

CAPUT I.

*De interna Christi locutione ad
animam fidelem.*

I. **A**udiam quid loquatur in
me Dominus Deus.

Beata anima, quæ Do-
minum in se loquentem
audit: & de ore ejus, consolationis
verbum accipit.

Beatæ aures, quæ venas divini su-
surri

furri suscipiunt, & de mundi huius susurrationibus nihil advertunt.

Beatae planè aures, quæ non vocem foris sonantem, sed intus auscultant veritatem docentem.

Beati oculi, qui exterioribus clausi, interioribus autem sunt intenti.

Beati, qui interna penetrant, & ad capienda arcana cælestia magis ac magis per quotidiana exercitia se student præparare.

Beati, qui Deo vacare gestiunt & ab omni impedimento sæculi se excutiunt.

Animadvertete hæc anima mea, & claude sensualitatis tuæ ostia, ut possis audire, quid in te loquatur Dominus Deus tuus.

2. Hæc dicit dilectus tuus: Salus tua ego sum, pax tua, & vita tua.

Serva te apud me, & pacem invenies.

Dimitte omnia transitoria, quære æterna.

Quid sunt omnia temporalia, nisi sedu-

seductoria ? Et quid juvant omnes
creaturæ, si fueris à creatore deserta?

Omnibus ergo abdicatis, creatori
tuo te redde placitam ac fidelem, ut
veram valeas apprehendere beatitu-
dinem.

C A P U T II.

*Quòd veritas intus loquitur sine
strepitu verborum.*

I. **L**oquere, Domine, quia audit
servus tuus. Servus tuus sum
ego, da mihi intellectum, ut sciam
testimonia tua.

Inclina cor meum in verba oris
tui; fluat ut ros eloquium tuum.

Dicebant olim filii Israel ad Moy-
sen: Loquere tu nobis, & audiemus:
non loquatur nobis Dominus, ne
fortè moriamur.

Non sic, Domine, non sic oro: sed
magis cum Samuele Propheta hu-
militer ac desideranter obsecro: Lo-
quere, Domine, quia audit servus
tuus.

Non

Non loquatur mihi Moyſes , aut aliquis ex Prophetis : ſed tu potiùs loquere , Domine Deus, inſpirator & illuminator omnium Prophetarum : quia tu ſolus finè eis potes me perfectè imbuere ; illi autem finè te nihil proficient.

2. Poſſunt quidem verba ſonare, ſed ſpiritum non conferunt.

Pulchriter dicunt ; ſed te tacente cor non accendunt.

Litteras tradunt , ſed tu ſenſum aperis ; Myſteria proferunt , ſed tu reſeras intellectum ſignatorum.

Mandata edicunt, ſed tu juvas ad perficiendum.

Viam oſtendunt, ſed tu confortas ad ambulandum.

Illi foris tantùm agunt, ſed tu corda inſtruis & illuminas.

Illi exteriùs rigant , ſed tu fœcunditatem donas.

Illi clamant verbis, ſed tu auditui intelligentiam tribuis.

3. Non ergo loquatur mihi Moyſes , ſed tu Domine Deus meus æterna
na

na veritas: ne fortè moriar, & sine fructu efficiar, si fuero tantùm foris admonitus, & intus non accensus.

Ne fit mihi ad iudicium, verbum auditum, & non factum: cognitum, nec amatum: creditum, & non servatum.

Loquere igitur, Domine, quia audit servus tuus: verba enim vitæ æternæ habes.

Loquere mihi ad qualemcumque animæ meæ consolationem, & ad totius vitæ meæ emendationem: tibi autem ad laudem & gloriam, & perpetuum honorem.

C A P U T III.

Quòd verba Dei cum humilitate sunt audienda, & quòd multi ea non ponderant.

I. **A** Udi, fili, verba mea, verba suavissima, omnem Philosophorum & sapientium hujus mundi scientiam excedentia.

Verba

Verba mea spiritus & vita sunt, nec humano sensu pensanda. Non sunt ad vanam complacentiam, trahenda, sed in silentio audienda, & cum omni humilitate atque magno affectu suscipienda.

2. Et dixi : Beatus, quem tu erudieris, Domine, & de lege tua docueris eum : ut mitiges ei à diebus malis, & non desoletur in terra :

3. Ego, inquit Dominus, docui Prophetas ab initio, & usque nunc non cesso omnibus loqui :

Sed multi ad vocem meam surdi sunt, & duri.

Plures mundum libentiùs audiunt, quàm Deum : faciliùs sequuntur carnis suæ appetitum, quàm Dei beneplacitum.

Promittit mundus temporalia & parva, & servitur ei aviditate magnâ: ego promitto summa & æterna, & torpescunt mortalium corda.

Quis tantâ curâ mihi in omnibus servit & obedit, sicut mundo & Dominis eius servitur? Erubescite Sidon,

ait

ait mare. Et si causam quæris, audi quare.

Pro modica præbenda, longa via curritur: pro æterna vita, à multis vix pes semel à terra levatur.

Vile pretium quæritur: pro uno numismate interdum turpiter litigatur: pro vana re & parva promissione, die noctuque fatigari non timeatur.

4. Sed proh pudor! pro bono incommutabili, pro præmio inæstimabili, pro summo honore, & gloria interminabili, vel ad modicum fatigari pigritatur.

Erubescere ergo, serve piger & querulose, quòd illi paratiores inveniuntur ad perditionem, quàm tu ad vitam.

Gaudent illi ampliùs ad vanitatem, quàm tu ad veritatem.

Equidem spe suâ nonnunquam frustrantur; sed promissio mea neminem fallit, nec confidentem mihi dimittit inanem.

Quod

Quod promisi, dabo; quod dixi, implebo; si tamen usque in finem fidelis in dilectione mea quis permanserit.

Ego remunerator sum omnium bonorum, & fortis probator omnium devotorum.

5. Scribe verba mea in corde tuo, & pertracta diligenter: erunt enim in tempore tentationis valde necessaria.

Quod non intelligis cum legis, cognosces in die visitationis.

Dupliciter soleo electos meos visitare, tentatione scilicet & consolatione.

Et duas lectiones eis quotidie lego: unam, increpando eorum vitia; alteram, exhortando ad virtutum incrementa.

Qui habet verba mea, & spernit ea, habet, qui iudicet eum in novissimo die.

* * * *
* * *

ORA-

O R A T I O

Ad implorandam devotionis gratiam.

6. **D**omine Deus meus, omnia bona mea tu es. Et quis ego sum, ut audeam ad te loqui?

Ego sum pauperrimus servulus tuus, & abjectus vermiculus: multò pauperior & contemptibilior, quàm scio, & dicere audeo.

Memento tamen, Domine, quia nihil sum, nihil habeo, nihilque valeo.

Tu solus bonus, justus & sanctus; tu omnia potes, omnia præstas, omnia imples, solum peccatorem inanem relinquens.

Reminiscere miserationum tuarum, & imple cor meum gratiâ tuâ, qui non vis esse vacua opera tua.

7. Quomodo possum me tolerare in hac misera vita, nisi me confortaverit misericordia & gratia tua?

Noli avertere faciem tuam à me: noli visitationem tuam prolongare:

H

noli

noli consolationem tuam abstrahe-
re, ne fiat anima mea sicut terra sine
aqua tibi.

Domine, doce me facere volun-
tatem tuam, doce me coram te dignè
& humiliter conversari, quia sapi-
entia mea tu es, qui in veritate me
cognoscis, & cognovisti, antequam
fieret mundus, & antequam natus
essem in mundo.

C A P U T I V.

*Quòd in veritate & humilitate coram
Deo conversandum est.*

I. **F**lli, ambula coram me in ve-
ritate, & in simplicitate cor-
dis tui quære me semper.

Qui ambulat coram me in verita-
te, tutabitur ab incurfibus malis, &
veritas liberabit eum à seductoribus
& detractionibus iniquorum.

Si veritas te liberaverit, verè liber-
eris, & non curabis de vanis homi-
num verbis.

Domine verum est. Sicut dicis,
ita, quæso, mecum fiat. Veritas tua
me

me doceat, ipsa me custodiat, & usque ad salutarem finem conservet.

Ipsa me liberet ab omni affectione mala, & inordinata dilectione: & ambulabo tecum in magna cordis libertate.

2. Ego te docebo (ait Veritas) quæ recta sunt & placita coram me.

Cogita peccata tua, cum dispendentia magna & mœrore: & nunquam reputes te aliquid esse propter opera bona.

Reverà peccator es, & multis passionibus obnoxius & implicatus.

Ex te semper ad nihil tendis; citò laberis, citò vinceris; citò turbaris, citò dissolveris.

Non habes quidquam, unde possis gloriari, sed multa unde te debeas vilificare: quia multò infirmior es, quàm vales comprehendere.

3. Nil ergo magnum tibi videatur ex omnibus, quæ agis.

Nil grande, nil pretiosum & admirabile, nil reputatione appareat dignum; nil altum, nil verè laudabile,

bile, & desiderabile, nisi quod æternum est.

Placeat tibi super omnia æterna Veritas, displiceat tibi semper tua maxima vilitas.

Nil sic timeas, sic vituperes & fugias, sicut vitia & peccata tua, quæ magis displicere debent, quàm quælibet rerum damna.

Quidam non sincerè coram me ambulant, sed quadam curiositate & arrogantia ducti, volunt secreta mea scire, & alta Dei intelligere, se & suam salutem negligentes.

Hi sæpe in magnas tentationes & peccata, propter suam superbiam & curiositatem, me eis adversante, labuntur.

4. Time judicia Dei, expavesce iram Omnipotentis. Noli autem discutere opera Altissimi, sed tuas iniquitates perscrutare, in quantis deliquisti, & quàm multa bona neglexisti.

Quidam solùm portant suam devotionem in libris, quidam in imaginibus,

ginibus, quidam autem in signis exterioribus & figuris.

Quidam habent me in ore, sed modicum est in corde.

Sunt alii, qui intellectu illuminati, & affectu purgati, ad æterna semper anhelant: de terrenis graviter audiunt, necessitatibus naturæ dolenter inserviunt: & hi sentiunt, quid spiritus veritatis loquitur in eis.

Quia docet eos terrena despiciere, & amare cælestia; mundum negligere, & cælum totâ die ac nocte desiderare.

C A P U T V.

De mirabili effectu divini amoris.

I. **B**enedico te, Pater cælestis, Pater Domini mei JESU Christi, quia mei pauperis dignatus es recordari.

O Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, gratias tibi, qui me indignum omni consolatione, quandoque tuâ recreas consolatione.

H 3

Bene-

Benedico te semper & glorifico,
cum unigenito Filio tuo & Spiritu
Sancto Paraclito in sæcula sæculo-
rum.

Eja, Domine Deus amator sancte
meus, cum tu veneris in cor meum,
exultabunt omnia interiora mea.

Tu es gloria mea & exultatio cor-
dis mei.

Tu spes mea & refugium meum
in die tribulationis meæ.

2. Sed quia adhuc debilis sum in
amore, & imperfectus in virtute;
ideo necesse habeo à te confortari, &
consolari: propterea visita me sæ-
pius, & instrue disciplinis san-
ctis.

Libera me à passionibus malis, &
sana cor meum ab omnibus affe-
ctionibus inordinatis: ut intus sa-
natus & bene purgatus, aptus effi-
ciar ad amandum, fortis ad pa-
tiendum, stabilis ad perseveran-
dum.

3. Magna res est amor, magnum
omnino bonum: quod solum leve
facit

facit omne onerosum, & fert æqualiter omne inæquale.

Nam ònus sine onere portat, & omne amarum dulce ac sapidum efficit.

Amor Jesu nobilis, ad magna operanda impellit, & ad desideranda semper perfectiora excitat.

Amor vult esse sursum, nec ullis infimis rebus retineri.

Amor vult esse liber, & ab omni mundana affectione alienus, ne internus ejus impediatur aspectus: ne per aliquod commodum temporale implicationes sustineat, aut per incommodum succumbat.

Nihil dulcius est amore, nihil fortius, nihil altius, nihil latius, nihil jucundius, nihil plenius nec melius in cæle & in terra: quia amor ex Deo natus est, nec potest, nisi in Deo, super omnia creata quiescere.

4. Amans volat, currit & lætatur; liber est, & non tenetur.

Dat omnia pro omnibus, & habet omnia in omnibus; quia in uno

summo super omnia quiescit, ex quo
omne bonum fluit & procedit.

Non respicit ad dona, sed ad do-
mantem se convertit super omnia
bona.

Amor modum sæpe nescit, sed su-
per omnem modum fervescit.

Amor onus non sentit, labores
non reputat; plus affectat, quàm va-
let de impossibilitate: non causatur,
quia cuncta sibi posse & licere arbi-
tratur.

Valet igitur ad omnia, & multa
implet, & effectui mancipat, ubi non
amans deficit & jacet.

5. Amor vigilat, & dormiens non
dormitat.

Fatigatus non lassatur, arctatus
non arctatur, territus non contur-
batur: sed sicut vivax flamma & ar-
dens facula sursum erumpit, securè-
que pertransit.

Si quis amat, novit, quid hæc vox
clamet.

Magnus clamor in auribus Dei est
ipse ardens affectus animæ, quæ di-
cit:

cit: Deus meus, amor meus: tu totus meus, & ego totus tuus.

6. Dilata me in amore, ut discam interiori cordis ore degustare, quàm suave sit amare, & in amore liquefieri & natare.

Tenear amore, vadens supra me, præ nimio fervore & stupore.

Cantem amoris canticum, sequar te dilectum meum in altum, deficiat in laude tua anima mea, jubilans ex amore.

Amem te plusquam me, nec me nisi propter te: & omnes in te, qui verè amant te, sicut jubet lex amoris lucens ex te.

7. Est amor velox, sincerus, pius, jucundus & amœnus, fortis, patiens, fidelis, prudens, longanimis, virilis, & se ipsum nunquam quærens.

Ubi enim se ipsum aliquis quærit, ibi ab amore cadit.

Est amor circumspectus, humilis & rectus, non mollis, non levis, nec vanis intendens rebus; sobrius, castus, stabilis, quietus,
& in

& in cunctis sensibus custoditus.

Est amor subjectus & obediens Prælati, sibi vilis & despectus, Deo devotus & gratificus, fidens & sperans semper in eo, etiam cum sibi non sapit Deus; quia sine dolore non vivitur in amore.

8. Qui non est paratus omnia pati, & ad voluntatem stare dilecti, non est dignus amator appellari.

Oportet amantem, omnia dura & amara propter dilectum libenter amplecti; nec ob contraria accidentia ab eo deflecti.

C A P U T VI.

De probatione veri amatoris.

1. **F**ili, non es adhuc fortis & prudens amator.

Quare, Domine?

Quia propter modicam contrarietatem deficis à cœptis, & nimis avidè consolationem quæris.

Fortis

Fortis amator stat in tentationibus, nec callidis credit persuasionibus inimici. Sicut ei in prosperis placeo, ita nec in adversis displiceo.

2. Prudens amator, non tam donum amantis considerat, quam dantis amorem.

Affectum potius attendit, quam censum: & infra dilectum omnia data ponit.

Nobilis amator non quiescit in dono, sed in me super omne donum.

Non est ideo totum perditum, si quandoque minus bene de me, vel de Sanctis meis sentis, quam velles.

Affectus ille bonus & dulcis, quem interdum percipis, affectus gratiæ præsentis est, & quidam prægustus patriæ cælestis: super quo non nimium innitendum, quia vadit, & venit.

Certare autem adversus incidentes malos motus animi, suggestionemque spernere diaboli, insigne est virtutis & magni meriti.

3. Non ergo te conturbent alienæ phan-

phantasiæ, de quacunque materia ingestæ.

Fortè serua propositum, & intentionem rectam ad Deum.

Nec est illusio, quòd aliquando in excessum subito raperis, & statim ad solitas ineptias cordis reverteris.

Illas enim invite magis pateris, quàm agis; & quandiu displicent & reniteris, meritum est & non perditio.

4. Scito, quòd antiquus inimicus omnino nititur impedire desiderium tuum in bono, & ab omni devoto exercitio evacuare: à Sanctorum scilicet cultu, à pia passionis meæ memoria, à peccatorum utili recordatione, à proprii cordis custodia, & à firmo proposito proficiendi in virtute.

Multas malas cogitationes ingerit, ut tædium tibi faciat & horrorem: ut ab oratione revocet, & sacra lectione.

Displicet sibi humilis confessio, & (si posset) à Communionem cessare faceret.

Non

Non credas ei, neque cures illum,
licet sapius tibi deceptionis terende-
rit laqueos.

Sibi imputa, cum mala inferit &
immunda. Dicit illi:

Vade immunde spiritus, erubescere
miser, valde immundus es tu, qui
taliam inferis auribus meis.

Discede à me, seductor pessime,
non habebis in me partem ullam:
sed JESUS mecum erit tanquam bel-
lator fortis, & tu stabis confusus.

Malo mori, & omnem poenam
subire, quam tibi consentire.

Tace & obmutesce; non audiam
te amplius, licet plures mihi moliris
molestias. Dominus illuminatio
mea, & salus mea, quem timebo?

Si consistant adversum me castra,
non timebit cor meum. Domi-
nus adjutor meus, & redemptor
meus.

5. Certa tanquam miles bonus: &
si interdum ex fragilitate corruis,
resume vires fortiores prioribus;
confidens de ampliori gratia mea:

I

&

& multum præcave à vana complacentia & superbia.

Propter hoc multi in errorem ducuntur, & in cæcitatem penè incurabilem quandoque labuntur.

Sit tibi in cautelam & perpetuam humilitatem, ruina hæc superborum de se stultè præsumantium.

C A P U T VII.

De occultanda gratia sub humilitatis custodia.

1. **F**ili, utilius est tibi & securius devotionis gratiam abscondere, nec in altum te efferre, nec multum inde loqui, neque multum ponderare: sed magis temetipsum despiciere, & tanquam indigno datam timere.

Non est huic affectioni tenaciùs inhærendum, quæ citiùs potest mutari in contrarium.

Cogita in gratia quàm miser & inops esse soles sine gratia.

Nec est in eo tantum spiritualis
vitæ

vitæ profectus, cùm consolationis habueris gratiam: sed cum humiliter & abnegatè patienterque tuleris ejus subtractionem: ita quod tunc ab orationis studio non torpeas, nec reliqua opera tua ex usu facienda, omnino dilabi permittas.

Sed sicut melius potueris & intellexeris, libenter quod in te est, facias: nec propter ariditatem, seu anxietatem mentis quam sentis, te totaliter negligas.

2. Multi enim sunt, qui cùm non bene eis successerit, statim impatientes fiunt aut desides.

Non enim semper & in potestate hominis via ejus; sed Dei est dare, & consolari, quando vult, & quantum vult, & cui vult, sicut sibi placuerit, & non ampliùs.

Quidam incauti, propter devotionis gratiam, se ipsos destruxerunt: quia plus agere voluerunt quàm potuerunt, non pensantes suæ parvitatæ mensuram, sed magis cordis affectum sequentes, quàm rationis judicium.

I 2

Et

Et quia majora præsumpserunt, quàm Deo placitum fuit : idcirco gratiam citò perdiderunt.

Facti sunt inopes, & viles relictì, qui in cælum posuerunt nidum sibi: ut humiliati & depauperati discant non in alis suis volare, sed sub pen- nis meis sperare.

Qui adhuc novi sunt & imperiti in via Domini, nisi consilio discre- torum se regant, faciliter decipi pos- sunt, & elidi.

3. Quòd si suum sentire magis se- qui, quàm aliis exercitatis credere volunt, erit eis periculosus exitus; si tamen retrahi à proprio conceptu noluerint.

Rarò sibi ipsis sapientes, ab aliis regi humiliter patiuntur.

Melius est sapere modicum cum humilitate & parva intelligentia, quàm magni scientiarum thesauri cum vana complacentia.

Melius est tibi minus habere, quàm multum, unde posses super- bire.

NOB

Non satis discretè agit, qui se totum lætitiæ tradit, obliviscens pristinæ inopiæ suæ, & casti timoris Domini, qui timet gratiam oblatam amittere.

Nec etiam satis virtuosè sapit, qui tempore adversitatis & cujusque gravitatis, nimis desperatè se gerit, & minùs fidenter de me, quàm oportet, recogitat ac sentit.

4. Qui tempore pacis nimis securus esse voluerit, sæpe tempore belli nimis dejectus & formidolosus reperietur.

Si scires semper humilis & modicus in te permanere, necnon spiritum tuum bene moderare & regere, non incideres tam citò in periculum & offensam.

Consilium bonum est, ut fervoris spiritu concepto, mediteris quid futurum sit abscedente lumine.

Quod dum contigerit, recogita & denuò lucem posse reverti, quam ad cautelam tibi, mihi autem ad gloriam, ad tempus subtraxi.

5. Utilior est sæpe talis probatio, quàm si semper prospera pro tua haberes voluntate.

Nam merita non sunt ex hoc estimanda, si quis plures visiones aut consolationes habeat; vel si peritus sit in Scripturis, aut in altiori ponatur gradu.

Sed si vera fuerit humilitate fundatus, & divina charitate repletus: si Dei honorem purè & integrè semper quærat: si se ipsum nihil reputet, & in veritate despiciat, atque ab aliis etiam despici & humiliari magis gaudeat, quàm honorari.

C A P U T V I I I .

De vili estimatione sui ipsius in oculis Dei.

1. **L**Oquar ad Dominum meum, cum sim pulvis & cinis? Si me ampliùs reputa vero, ecce tu stas contra me: & dicunt testimonium verum iniquitates meæ, nec possum contradicere.

Si au-

Si autem me vilificavero, & ad nihilum redegero, & ab omni propria reputatione defecero, atque (sicut sum) pulverizavero, erit mihi propitia gratia tua, & vicina cordi meo lux tua: & omnis æstimatio, quantulacunque minima, in valle nihileitatis meæ submergetur, & peribit in æternum.

Ibi ostendis me mihi, quid sum, quid fui, & quò deveni; quia nihil sum, & nescivi.

Si mihi ipsi relinquor, ecce nihil, & tota infirmitas: si autem subito me respexeris, statim fortis efficior, & novo repleor gaudio.

Et mirum valde, quòd sic repente sublevor, & tam benignè à te complector, qui proprio pondere semper ad ima feror.

2. Facit hoc amor tuus, gratis præveniens me, & in tam multis subveniens necessitatibus, à gravibus quoque custodiens me periculis, & ab innumeris (ut verè dicam) eripiens malis.

Me siquidem malè amando , me perdidisti : & te solum quærendo , & purè amando , me & te pariter inveni , atque ex amore profundius ad nihilum me redegi.

Quia tu, ô dulcissime , facis mecum supra meritum omne, & supra id , quàm audeo sperare vel rogare.

3. Benedictus sis Deus meus; quia licèt ego omnibus bonis sim indignus , tua tamen nobilitas & infinita bonitas nunquam cessat benefacere etiam ingratis , & longè à te averfis.

Converte nos ad te , ut simus grati , humiles , & devoti ; quia salus nostra tu es, virtus & fortitudo nostra.

C A P U T IX.

Quòd omnia ad Deum , sicut ad finem ultimum , sunt referenda.

I. **F**ili , ego debeo esse finis tuus supremus & ultimus , si verè desideras esse beatus.

Ex

Ex hac intentione purificabitur affectus tuus, sapiens ad seipsum & ad creaturas malè incurvatus.

Nam si te ipsum in aliquo quæris, statim in te deficis & arescis.

Omnia ergo ad me principaliter referas; quia ego sum, qui omnia dedi.

Sic singula considera, sicut ex summo bono manantia: & ideo ad me, tanquam ad suam originem, cuncta sunt reducenda.

2. Ex me pusillus & magnus, pauper & dives, tanquam ex fonte vivo, aquam vivam hauriunt.

Et qui mihi spontè & liberè deserviunt, gratiam pro gratia accipient.

Qui autem extra me voluerit gloriari, vel in aliquo privato bono delectari, non stabilietur in vero gaudio, neque in corde suo dilatabitur, sed multipliciter impediatur & angustiabitur.

Nihil ergo tibi de bono adscribere debes, nec alicui homini virtutem

tem attribuas : sed totum da Deo, sine quo nihil habet homo.

Ego totum dedi, ego totum te habere volo, & cum magna districtione gratiarum actionis requiro.

3. Hæc est veritas, quâ fugatur gloriæ vanitas.

Et si intraverit cælestis gratia & vera charitas, non erit aliqua invidia, nec contractio cordis, neque privatus amor occupabit.

Vincit enim omnia divina charitas, & dilatat omnes animæ vires.

Si rectè sapias, in me solo gaudebis, in me solo sperabis : quia nemo bonus : nisi solus Deus, qui est super omnia laudandus, & in omnibus benedicendus.

C A P U T X.

Quod spreto mundo, dulce est servire Deo.

6. **N**unc itaque loquar, Domine, & non filebo ; dicam in auribus Dei mei, Domini mei, & Regis mei, qui est in excelso :

O quam

O quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti timentibus te! sed quid es amantibus? quid toto corde tibi fervientibus?

Verè ineffabilis dulcedo contemplationis tuæ, quam largiris amantibus te.

In hoc maximè ostendisti mihi dulcedinem charitatis tuæ; quia cum non essem, fecisti me: & cum errarem longè à te, reduxisti me, ut servirem tibi: & præcepisti, ut diligam te.

2. O fons amoris perpetui, quid dicam de te?

Quomodo potero tui oblivisci, qui mei dignatus es recordari, etiam postquam contabui & perii?

Fecisti, ultra omnem spem, misericordiam cum servo tuo: & ultra omne meritum, gratiam & amicitiam exhibuisti.

Quid retribuam tibi pro gratia ista? Non enim omnibus datum est, ut omnibus abdicatis, sæculo

renuntient, & monasticam vitam assumant.

Nunquid magnum est, ut tibi serviam, cui omnis creatura servire tenetur?

Non magnum mihi videri debet servire tibi: sed hoc potius magnum mihi & mirandum apparet, quòd tam pauperem & indignum dignaris in servum recipere, & dilectis servis tuis adunare.

3. Ecce omnia tua sunt, quæ habeo, & unde tibi servio.

Veruntamen vice versâ, tu magis mihi servis, quàm ego tibi.

Ecce cælum & terra, quæ in ministerium hominis creasti, præstò sunt tibi, & faciunt quotidie quæcunque mandâsti.

Et hoc parum est; quin etiam Angelos in ministerium hominis ordinâsti.

Transcendit autem hæc omnia, quia tu ipse homini servire dignatus es, & te ipsum daturum ei promissisti.

4. Quid

4. Quid dabo tibi pro omnibus istis millibus bonis? Utinam possem tibi servire cunctis diebus vitæ meæ!

Utinam vel uno die dignum servitium exhibere sufficerem!

Verè tu es dignus omni servitio, omni honore, & laude æterna.

Verè Dominus meus es, & ego pauper servus tuus, qui totis viribus teneor tibi servire, nec unquam in laudibus tuis debeo fastidire.

Sic volo, sic desidero: & quidquid mihi deest, tu digneris supplere.

5. Magnus honor, magna gloria, tibi servire, & omnia propter te contemnere.

Habebunt enim gratiam magnam, qui sponte se subjecerint tuæ sanctissimæ servituti.

Invenient suavissimam Spiritûs Sancti consolationem, qui pro amore tuo omnem carnalem abjecerint delectationem.

Consequentur magnam mentis libertatem, qui arctam pro nomine tuo ingrediuntur viam, & om-

nem mundanam neglexerint curam.

6. O grata & jucunda Dei servitus, quâ homo veraciter efficitur liber & sanctus!

O sacer status religiosi famulatûs, qui hominem Angelis reddit æqualem, Deo placabilem, dæmonibus terribilem, & cunctis fidelibus commendabilem!

O amplectendum, & semper optandum servitium, quo summum promeretur bonum, & gaudium acquiritur sine fine mansurum!

C A P U T X I.

Quòd desideria cordis examinanda sunt & moderanda.

1. **F**lli, oportet te adhuc multa addiscere, quæ necdum bene didicisti.

Quæ sunt hæc, Domine?

Ut desiderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum meum: & tui ipsius amator non sis, sed
meæ

meæ voluntatis cupidus æmulator.

Desideria te sæpe accendunt, & vehementer impellunt: sed considera, an propter honorem meum, an propter tuum commodum magis movearis.

Si ego sum in causa, bene contentus eris, quomodocunque ordina-vero: si autem de proprio quæsitum aliquid latet, ecce hoc est, quod te impedit & gravat.

2. Cave ergo, ne nimium innitaris super desiderio præconcepto, me non consulto: ne fortè postea poeniteat, aut displiceat, quod primò placuit, & quasi pro meliore zelasti.

Non enim omnis affectio, quæ videtur bona, statim est sequenda: sed neque omnis contraria affectio ad primum fugienda.

Expedit interdum refrænatione uti, etiam in bonis studiis & desideriis: ne per importunitatem, mentis distractionem incurras; ne aliis per
indisci-

indisciplinationem scandalum generes ; vel etiam per resistantiam aliorum , subito turberis & corruas.

3. Interdum verò oportet violentiâ uti , & viriliter appetitui sensitivo contraire, nec advertere, quid velit caro , & quid non velit : sed hoc magis satagere, ut subjecta sit etiam nolens spiritui.

Et tandiu castigari debet , & cogi servituti subesse , donec parata sit ad omnia , paucisque contentari discat, & simplicibus delectari , nec contra aliquod inconveniens mustitare.

C A P U T XII.

De informatione patientie , & luctamine adversus concupiscentias.

1. **D**omine Deus ut video, patientia est mihi valde necessaria: multa enim in hac vita accidunt contraria.

Nam qualitercunque ordinavero
de

de pace mea, non potest esse sine bello & dolore vita mea.

2. Ita est, fili. Sed volo te non talem quærere pacem, quæ tentationibus careat, aut contraria non sentiat.

Sed tunc etiam æstimare te pacem invenisse, cum fueris variis tribulationibus exercitatus, & in multis contrarietatibus probatus.

Si dixeris te non posse multa pati, quomodo tunc sustinebis ignem Purgatorii?

De duobus malis, minus est semper eligendum.

Ut ergo æterna futura supplicia possis evadere, mala præsentia studeas pro Deo æquanimiter tolerare.

An putas, quòd homines sæculi hujus nihil vel parum patiantur? Ne hoc invenies, etiamsi delicatissimos quæsieris.

3. Sed habent, inquis, multas delectationes, & proprias sequuntur voluntates: ideoque parum ponderant suas tribulationes.

4. Esto,

4. Esto, ita fit, ut habeant quidquid voluerint: sed quandiu putas durabit?

Ecce, quemadmodum fumus deficient abundantes in sæculo, & nulla erit recordatio præteritorum gaudiorum.

Sed & cùm adhuc vivunt, non sine amaritudine, & tædio ac timore in eis quiescunt.

Ex eadem namque re, unde sibi delectationem concipiunt, inde doloris poenam frequenter recipiunt.

Iustè illis fit, ut quia inordinatè delectationes quærunt & sequuntur, non sine confusione & amaritudine eas expleant.

O quàm breves, quàm falsæ, quàm inordinatæ & turpes omnes sunt!

Veruntamen præ ebrietate & cæcitate non intelligunt: sed velut muta animalia, propter modicum corruptibilis vitæ delectamentum mortem animæ incurrunt.

Tu ergo, fili, post concupiscentias
tuas

tuas non eas, & à voluntate tua avertere.

Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui.

5. Etenim si veraciter vis delectari, & abundantius à me consolari: ecce in contemptu omnium mundanorum, & in abscissione omnium infimarum delectationum, erit benedictio tua, & copiosa tibi reddetur consolatio.

Et quantò te plus ab omni creaturarum solatio subtraxeris, tantò in me suaviores & potentiores consolationes invenies.

Sed primò non sine quadam tristitia & labore certaminis, ad has pertinges.

Obfistet inolita consuetudo, sed meliori consuetudine devincetur.

Remurmurabit caro, sed fervore spiritûs frenabitur.

Instigabit & exacerbabit te serpens antiquus, sed oratione fugabitur: insuper & labore utili aditus ei magnus obstruetur.

CA-

CAPUT XIII.

De obedientia humilis subditi ad exemplum IESU CHRISTI.

1. **F**lli, qui se subtrahere nititur ab obedientia, ipse se subtrahit à gratia: & qui querit habere privata, amittit communia.

Qui non libenter & sponte suo Superiori se subdit, signum est quod caro sua necdum perfectè sibi obedit; sed sæpe recalcitrat & remurmurat.

Disce ergo celeriter Superiori tuo te submittere, si carnem propriam optas subjugare.

Citiùs namque exterior vincitur inimicus, si interior homo non fuerit devastatus.

Non est molestior & peior animæ hostis, quàm tu ipse tibi, non bene concordans spiritui.

Oportet omnino verum te assumere tui ipsius contemptum, si vis præva-

prævalere adversus carnem & sanguinem.

Quia adhuc nimis inordinate te diligis, ideo plenè te resignare aliorum voluntati trepidas.

2. Sed quid magnum, si tu, qui pulvis es & nihil, propter Deum te homini subdis; quando ego Omnipotens & Altissimus, qui cuncta creavi ex nihilo, me homini propter te humiliter subjeci?

Factus sum omnium humillimus & infimus, ut tuam superbiam meâ humilitate vinceret.

Disce obtemperare, pulvis. Disce te humiliare, terra & limus, & sub omnium pedibus incurvare.

Disce voluntates tuas frangere, & ad omnem subjectionem te dare.

3. Exardesce contra te, nec patiaris tumorem in te vivere: sed ita subjectum & parvulum te exhibe, ut omnes super te ambulare possint, & sicut lutum platearum conculcare.

Quid habes, homo inanis, con-
queri?

Quid,

Quid, sordide peccator, potes contradicere, exprobrantibus tibi, qui toties Deum offendisti, & infernum multoties meruisti?

Sed pepercit tibi oculus meus, quia pretiosa fuit anima tua in conspectu meo, ut cognosceres dilectionem meam, & gratus semper beneficiis meis existeres:

Et ut ad veram subjectionem & humilitatem te jugiter dares, patienterque proprium contemptum ferres.

C A P U T X I V .

De occultis Dei judiciis considerandis, ne extollamur in bonis.

I. **I**ntonas super me judicia tua, Domine, & timore, ac tremore concutis omnia ossa mea, & expavescit anima mea valde.

Sto attonitus, & considero, quia caeli non sunt mundi in conspectu tuo.

Si in Angelis reperisti pravitatem,
nec

nec tamen pepercisti ; quid fiet de me ?

Ceciderunt stellæ de cælo : & ego pulvis quid præsumo ?

Quorum opera videbantur laudabilia, ceciderunt ad infima : & qui comedebant panem Angelorum, vidi filiquis delectari porcorum.

2. Nulla est ergo sanctitas, si manum tuam, Domine, subtrahas.

Nulla prodest sapientia, si gubernare desistas.

Nulla iuvat fortitudo, si conservare desinas.

Nulla secura castitas, si eam non protegas.

Nulla propria prodest custodia, si non adfit tua sacra vigilantia.

Nam relictus, mergimur & perimus : visitati verò, erigimur & vivimus.

Instabiles quippe sumus, sed per te confirmamur : tepescimus, sed à te accendimur.

3. O quàm humiliter & abjectè mihi de me ipso sentiendum est !
quàm

quàm nihil pendendum, si quid boni videar habere!

O quàm profundè submittere me debeo sub abyssalibus judiciis tuis, Domine; ubi nihil aliud me esse invenio, quàm nihil & nihil!

O pondus immensum! ô pelagus intransnatabile, ubi nihil de me reperio, quàm in toto nihil!

Ubi est ergo latebra gloriæ; ubi confidentia de virtute concepta?

Absorpta est omnis gloriatio vana, in profunditate judiciorum tuorum super me.

4. Quid est omnis caro in conspectu tuo?

Numquid gloriabitur lutum contra formantem se?

Quomodo potest erigi vaniloquio, cujus cor in veritate subjectum est Deo?

Non eum totus mundus eriget, quem Veritas sibi subjecit; nec omnium laudantium ore movebitur, qui totam spem suam in Deo firmavit.

Nam

Nam & ipsi qui loquuntur , ecce omnes nihil ; deficient enim cum sonitu verborum : Veritas autem Domini manet in æternum.

C A P U T X V .

Qualiter standum sit ac dicendum in omni re desiderabili.

1. **F**illi , sic dicas in omni re : Domine , si tibi placitum fuerit , fiat hoc ita.

Domine , si fuerit honor tuus , fiat hoc in nomine tuo.

Domine , si mihi videris expedire , & utile esse probaveris ; tunc dona mihi hoc uti ad honorem tuum.

Sed si mihi nocivum fore cognoveris , nec animæ meæ salutem prodesse , aufer à me tale desiderium.

Non enim omne desiderium est à Spiritu Sancto , etiam si homini videatur rectum & bonum.

Difficile est pro vero judicare , utrum spiritus bonus , an alienus te impellat ad desiderandum hoc vel

K

illud:

illud: an etiam ex proprio movearis spiritu.

Multi in fine sunt decepti, qui primò bono spiritu videbantur inducti.

2. Igitur semper cum timore Dei, & cordis humilitate desiderandum est & petendum, quidquid desiderabile menti occurrit: maximeque cum propria resignatione mihi totum committendum est, atque dicendum:

Domine, tu scis, qualiter melius est: fiat hoc vel illud, sicut volueris.

Da quod vis, & quantum vis, & quando vis.

Fac mecum sicut scis, & sicut tibi magis placuerit, & major honor tuus fuerit.

Pone me ubi vis, & liberè age mecum in omnibus.

In manu tua sum, gyra & reversa me per circuitum.

En servus tuus ego, paratus ad omnia: quoniam non desidero mihi vivere, sed tibi: utinam dignè & perfectè!

ORA-

O R A T I O

Pro beneplacito DEI perficiendo.

3. **C**ONcede mihi, benignissime Jesu, gratiam tuam, ut mecum sit, mecum laboret, mecum usque in finem perseveret.

Da mihi hoc semper desiderare & velle quod tibi magis acceptum est, & chariùs placet.

Tua voluntas mea sit: & mea voluntas tuam semper sequatur, & optimè ei concordet.

Sit mihi unum velle & nolle tecum: nec aliud posse velle aut nolle, nisi quod tu vis & nolis.

4. Da mihi omnibus mori, quæ in mundo sunt: & propter te amare contemni, & nesciri in hoc sæculo.

Da mihi super omnia desiderata in te requiescere, & cor meum in te pacificare.

Tu vera pax cordis, tu sola requies: extra te dura sunt omnia & inquietata. In hac pace in idipsum, hoc

est, in te uno summo æterno bono,
dormiam & requiescam. Amen.

C A P U T X V I.

*Quòd verum solatium in solo Deo
est quærendum.*

1. **Q**uidquid desiderare possum,
vel cogitare ad solatium
meum, non hic expecto, sed in po-
sterum.

Quòd si omnia solatia mundi so-
lus haberem, & omnibus deliciis
frui possem, certum est, quòd diu
durare non possent.

Unde non poteris, anima mea,
plenè consolari, nec perfectè recrea-
ri, nisi in Deo consolatore paupe-
rum, ac susceptore humilium.

Expecta modicum, anima mea,
expecta divinum promissum, & ha-
bebis abundantiam omnium bono-
rum in cælo.

Si nimis inordinatè ista appetis
præsentia, perdes æterna & cæ-
lestia.

Sint

Sint temporalia in usu, æterna in desiderio.

Non potes aliquo bono temporali satiari, quia ad hæc fruenda non es creata.

2. Etiam si omnia creata bona haberes, non posses esse felix & beata: sed in Deo, qui cuncta creavit, tota beatitudo tua & felicitas consistit.

Non qualis videtur & laudatur à stultis mundi amatoribus; sed qualem expectant boni Christi fideles, & prægustant interdum spirituales ac mundicordes, quorum conversatio in cælis est.

Vanum est & breve omne humanum solatium.

Beatum & verum solatium, quod intus à veritate percipitur.

Devotus homo ubique secum fert consolatorem suum Jesum, & dicit ad eum: Adesto mihi, Domine Jesu, in omni loco & tempore.

Hæc mihi sit consolatio libenter velle carere omni humano solatio.

Et si tua defuerit consolatio, fit mihi tua voluntas & iusta probatio pro summo solatio.

Non enim in perpetuum irascēris, neque in aeternum comminaberis.

C A P U T X V I I .

Quòd omnis sollicitudo in Deo statuenda sit.

1. **F**ili, sine me tecum agere, quod volo: ego scio, quid expedit tibi.

Tu cogitas sicut homo: tu sentis in multis, sicut humanus suadet affectus.

Domine, verum est quod dicis. Major est sollicitudo tua pro me, quam omnis cura quam ego gerere possum pro me.

Nimis enim casualiter stat, qui non projicit omnem sollicitudinem suam in te.

Domine, dummodo voluntas mea recta & firma ad te permaneat, fac de me quidquid tibi pacuerit.

Non

Non enim potest esse nisi bonum,
quidquid de me feceris.

2. Si me vis esse in tenebris, sis be-
nedictus: & si me vis esse in luce, sis
iterum benedictus. Si me dignaris
consolari, sis benedictus: & si me
vis tribulari, sis æquè semper bene-
dictus.

3. Fili, sic oportet te stare, si mecum
desideras ambulare.

Ita promptus esse debes ad patien-
dum, sicut ad gaudendum.

Ita libenter debes esse inops &
pauper, sicut plenus & dives.

4. Domine, libenter patiar pro
te, quidquid volueris venire super
me.

Indifferenter volo de manu tua
bonum & malum, dulce & ama-
rum, lætum & triste suscipere, & pro
omnibus mihi contingentibus gra-
tias agere.

Custodi me ab omni peccato, &
non timebo mortem nec infernum.

Dummodo in æternum me non
projicias, nec deleas de libro vitæ;

non mihi nocebit, quidquid venerit tribulationis super me.

C A P U T X V I I I .

Quòd temporales miseriae, exemplo Christi equanimiter sunt ferenda.

1. **F**ili, ego descendi de cælo pro tua salute: suscepi tuas miseriae, non necessitate, sed charitate trahente, ut patientiam disceres, & temporales miseriae non indignanter ferres.

Nam ab hora ortûs mei usque ad exitum in cruce, non defuit mihi tolerantia doloris.

Defectum rerum temporalium magnum habui: multas querimonias de me frequenter audiui: confusiones & opprobria benignè sustinui: pro beneficiis ingritudinem recepi, pro miraculis blasphemias, pro doctrina reprehensiones.

2. Domine, quia tu patiens fuisti in vita tua, in hoc maximè implendo præceptum Patris tui; dignum est

est

est ut ego misellus peccator secundum voluntatem tuam patienter me sustineam : & donec ipse volueris, onus corruptibilis vitæ pro salute mea portem.

Nam etsi onerosa sentitur præsens vita , facta est tamen jam per gratiam tuam valde meritoria : atque exemplo tuo & Sanctorum tuorum vestigiis , infirmis tolerabilior & clarior.

Sed & multò magis consolatoria, quàm olim in lege veteri fuerat, cum porta cæli clausa persisteret : & obscurior etiam via ad cælum videbatur , quando tam pauci regnum cælorum quærere curabant.

Sed neque qui tunc iusti erant & salvandi , ante passionem tuam & sacræ mortis debitum , cæleste regnum poterant introire.

3. O quantas tibi gratias teneor referre, quòd viam rectam & bonam dignatus es mihi & cunctis fidelibus, ad æternum regnum ostendere !

Nam vita tua , via nostra : & per sanctam

sanctam patientiam ambulamus ad te, qui es corona nostra.

Nisi tu nos præcessisses, & docuisses, quis sequi curaret?

Heu, quanti longè retroque manerent, nisi tua præclara exempla inspicerent!

Ecce adhuc tepescimus, auditis tot signis tuis & doctrinis: quid fieret, si tantum lumen ad sequendum te non haberemus.

CAPUT XIX.

De tolerantia injuriarum, & quis verus patiens probetur.

1. **Q**uid est, quod loqueris, fili? Cessa conqueri, consideratâ meâ & aliorum Sanctorum passione.

Nondum usque ad sanguinem restitisti.

Parum est, quod tu pateris, in comparatione eorum, qui tam multa passi sunt, tam fortiter tentati, tam graviter tribulati, tam multipliciter probati & exercitati.

Opor.

Oportet te igitur aliorum gravio-
ra ad mentem reducere, ut leviùs fe-
ras tua minima.

Et si tibi minima non videntur,
vide ne & hoc tua faciat impatien-
tia.

Sive tamen parva sive magna sint,
stude cuncta patienter sufferre.

2. Quantò meliùs ad patiendum
te disponis, tantò sapientiùs agis, &
ampliùs promereri: feres quoque
leviùs animo & usu ad hoc non se-
gniter paratis.

Nec dicas: Non valeo hæc ab ho-
mine tali pati, nec hujuscemodi mi-
hi patienda sunt: grave enim intu-
lit damnum, & impropert mihi,
quæ nunquam cogitaveram: sed ab
alio libenter patiar, & sicut patienda
videro.

Insipiens est talis cogitatio, quæ
virtutem patientiæ non considerat,
nec à quo coronanda erit, sed magis
personas & offensas sibi illatas per-
pendit.

3. Non est verus patiens, qui pati
non

non vult, nisi quantum sibi visum fuerit, & à quo sibi placuerit.

Verus autem patiens non attendit à quo homine, utrum à Prælato suo, an ab aliquo æquali, aut inferiori; utrum à bono & sancto viro, vel à perverso & indigno exerceatur.

Sed indifferenter ab omni creatura, quantumcunque, & quotiescunque ei aliquid adversi acciderit, totum hoc de manu Dei gratanter accipit, & ingens lucrum reputat:

Quia nil apud Deum, quantumlibet parvum, pro Deo tamen passum, poterit sine merito transire.

4. Esto itaque expeditus ad pugnam, si vis habere victoriam.

Sine certamine non potes venire ad patientiæ coronam.

Si pati non vis, recusas coronari. Si autem coronari desideras, certa viriliter, sustine patienter.

Sine labore non tenditur ad requiem, nec sine pugna pervenitur ad victoriam.

Fiat, Domine, mihi possibile per gratiam,

gratiam, quod mihi impossibile videtur per naturam.

Tu scis, quod modicum possum pati, & quod citò dejicior, levi exurgente adversitate.

Efficiatur mihi quælibet exercitatio tribulationis pro nomine tuo amabilis & optabilis: nam pati & vexari pro te, valde salubre est animæ meæ.

C A P U T XX.

*De confessione propriæ infirmitatis,
& hujus vitæ miseriis.*

I. **C**onfitebor adversum me injustitiam meam: confitebor tibi, Domine, infirmitatem meam.

Sæpe parva res est, quæ me dejicit & contristat.

Propono me fortiter acturum: sed cum modica tentatio venerit, magna mihi angustia fit.

Valde vilis quandoque res est, unde gravis tentatio provenit.

Et dum puto me aliquantulum

L

tutum

tutum, cùm non sentio, invenio me nonnunquam penè devictum ex levi flatu.

2. Vide ergo, Domine, humilitatem meam, & fragilitatem tibi undique notam.

Miserere, & eripe me de luto, ut non infigar, ne permaneam dejectus usquequaque.

Hoc est, quod me frequenter re- verberat, & coram te confundit, quòd tam labilis sum & infirmus ad resistendum passionibus.

Eti non omnino ad consensio- nem, tamen mihi etiam molestia, & gravis est earum insectatio, & tædet valde sic quotidie vivere in lite.

Ex hinc nota mihi fit infirmitas mea: quia multò faciliùs irruunt abominandæ semper phantasiæ, quàm discedunt.

3. Utinam, fortissime Deus Israel, zelator animarum fidelium, respicias servi tui laborem & dolorem, assistasque illi in omnibus ad quæcunque perrexerit.

Robo-

Robora me cælesti fortitudine, ne
vetus homo, misera caro spiritui
necdum plenè subacta, prævaleat
dominari, adversus quam certare
oportebit, quandiu spiratur in hac
vita miserrima.

Heu qualis est hæc vita, ubi non
desunt tribulationes & miserix; ubi
plena laqueis & hostibus sunt om-
nia!

Nam una tribulatione seu tenta-
tione recedente, alia accedit: sed &
priori adhuc durante conflictu, alii
plures superveniunt, & insperatè.

4. Et quomodo potest amari vita,
tantas habens amaritudines, tot sub-
jecta calamitatibus & miseriis?

Quomodo etiam dicitur vita, tot
generans mortes & pestes?

Et tamen amatur, & delectari in
ea à multis quæritur.

Reprehenditur frequenter mun-
dus, quòd fallax sit & vanus, nec
tamen facile relinquitur, quia con-
cupiscentiæ carnis nimis dominan-
tur.

Sed alia trahunt ad amandum,
alia ad contemnendum.

Trahunt ad amorem mundi, desiderium carnis, desiderium oculorum, & superbia vitæ: sed pœnæ ac miseræ justè sequentes ea, odium mundi pariunt & tædium.

5. Sed vincit (proh dolor!) delictatio prava mentem mundo deditam, & esse sub sentibus delicias reputat: quia Dei suavitatem, & internam virtutis amœnitatem nec vidit, nec gustavit.

Qui autem mundum perfectè contemnunt, & DEO vivere sub sancta disciplina student, isti divinam dulcedinem veris abrenuntiatoribus promissam non ignorant; & quàm graviter mundus errat & variè fallitur, clariùs vident.

C A P U T XXI.

Quod in DEO super omnia bona & dona requiescendum est.

1. **S**uper omnia, & in omnibus, requiesces, anima mea, in Domino

mino semper, quia ipse Sanctorum
æterna requies.

Da mihi, dulcissime & amantissi-
me JESU, in te super omnem crea-
turam requiescere, super omnem sa-
lutem & pulchritudinem, super
omnem potentiam & dignitatem,
super omnem scientiam & subtilita-
tem, super omnes divitias & artes,
super omnem lætitiã & exultatio-
nem, super omnem famam & lau-
dem, super omnem suavitatem &
consolationem, super omnem spem
& promissionem, super omne meri-
tum & desiderium.

Super omnia dona & munera,
quæ potes dare, & infundere: super
omne gaudium & jubilationem,
quam potest mens capere & sen-
tire:

Denique super Angelos & Archan-
gelos, & super omnem exercitum
cæli: super omnia visibilia & invisi-
bilia, & super omne, quod tu Deus
meus non es.

2. Quia tu Domine Deus meus su-

L 3

per

per omnia optimus es : tu solus altissimus : tu solus potentissimus : tu solus sufficientissimus & plenissimus : tu solus suavissimus & solatiofissimus.

Tu solus pulcherrimus, & amantissimus : tu solus nobilissimus & gloriosissimus super omnia : in quo cuncta bona simul & perfectè sunt, & semper fuerunt, & erunt.

Atque ideo minus est & insufficientis quidquid præter te ipsum mihi donas, aut de ipso revelas, vel promittis, te non viso, nec plenè adepto.

Quoniam quidem non potest cor meum veraciter requiescere, nec totaliter contentari, nisi in te requiescat, & omnia dona omnemque creaturam transcendat.

3. O mi dilectissime sponse JESU Christe, amator purissime, dominator universæ creaturæ, quis mihi dat pennas veræ libertatis ad volandum & pensandum in te?

O quan-

O quando ad plenum dabitur mihi vacare & videre, quàm suavis es, Domine Deus meus?

Quando ad plenum me recolligam in te, ut præ amore tuo non sentiam me, sed te solum, supra omnem sensum & modum, in modo non omnibus noto?

Nunc autem frequenter gemo, & infelicitatem meam cum dolore porto.

Quia multa mala in hac valle miseriarum occurrunt, quæ me sæpiùs conturbant, contristant, & obnubilant: sæpiùs impediunt & distrahunt, alliciunt & implicant, ne liberum habeam accessum ad te, & ne jucundis fruam amplexibus, præsto semper beatis spiritibus.

Moveat te suspirium meum, & desolatio multiplex in terra.

4. O JESU, splendor æternæ gloriæ, solamen peregrinantis animæ: apud te est os meum sine voce, & silentium meum loquitur tibi.

Usquequò tardat venire Dominus meus?

Veniat ad me pauperculum suum, & lætum faciat. Mittat manum suam, & miserum eripiat de omni angustia.

Veni, veni: quia sine te nulla erit læta dies aut hora, quia tu lætitia mea: & sine te vacua est mensa mea.

Miser sum, & quodammodo incarceratus, & compedibus gravatus; donec luce præsentis tuæ me reficias, ac libertati dones, vultumque amicabilem demonstras.

5. Quærant alii pro te aliud, quodcunque libuerit: mihi aliud interim nil placet, nec placebit, nisi tu Deus meus, spes mea, salus æterna.

Non reticebo, nec deprecari cessabo; donec gratia tua revertatur, mihi que tu intus loquaris.

6. Ecce adsum. Ecce ego ad te, quia invocasti me, Lacrymæ tuæ & desiderium animæ tuæ, humiliatio tua & contritio cordis, inclinaverunt me, & adduxerunt ad te.

7. Et

7. Et dixi: Domine, invocavi te,
& desideravi frui te, paratus omnia
respuere propter te.

Tu enim prior excitasti me, ut
quærerem te.

Sis ergo benedictus, Domine, qui
fecisti hanc bonitatem cum seruo
tuò, secundum multitudinem mise-
ricordiæ tuæ.

Quid habet ultrà dicere servus
tuus coram te, nisi ut humiliet se
valde ante te, memor semper pro-
priæ iniquitatis & vilitatis?

Non enim est similis tui in cunctis
mirabilibus cæli & terræ.

Sunt opera tua bona valde, iudicia
vera, & providentiâ tuâ reguntur
universa.

Laus ergo tibi & gloria, ô Patris
Sapientia: te laudet, te benedicat os
meum, anima mea, & cuncta crea-
ta simul.

C A P U T XXII.

*De recordatione multiplicium be-
neficiorum Dei.*

1. **A** Peri, Domine, cor meum in
lege

lege tua, & in præceptis tuis doce me ambulare.

Da mihi intelligere voluntatem tuam, & cum magna reverentia ac diligenti consideratione, beneficia tua tam in generali quàm in speciali memorari; ut dignè tibi ex hinc valeam gratias referre.

Verùm scio, & confiteor nec pro minimo puncto me posse debitas gratiarum laudes persolvere.

Minor ego sum omnibus bonis mihi præstitis: & cum tuam nobilitatem attendo, deficit præ magnitudine spiritus meus.

2. Omnia, quæ in anima habemus & corpore, & quæcunque exterius vel interius, naturaliter vel supernaturaliter possidemus, tua sunt beneficia; & te beneficium, pius, ac bonum commendant, à quo bona cuncta accepimus.

Et si alius plura, alius pauciora accepit, omnia tamen tua sunt: & sine te nec minimum potest haberi.

Ille

Ille qui majora accepit, non potest merito suo gloriari, neque super alios extolli, nec minori insultare; quia ille major & melior, qui sibi minus adscribit, & in regratiando humilior est, atque devotior.

Et qui omnibus viliorem se existimat, & indigniorem se judicat, aptior est ad percipienda majora.

3. Qui autem pauciora accepit, non debet contristari, nec indignanter ferre, neque ditiori invidere: sed te potius attendere, & tuam bonitatem maximè laudare, quòd tam affluenter, tam gratis & libenter, sine personarum acceptione, tua munera largiris.

Omnia ex te, & ideo in omnibus es laudandus.

Tu scis, quid unicuique donari expediat, & cur iste minus, & ille amplius habeat, non nostrum, sed tuum est hoc discernere, apud quem singulorum definita sunt merita.

4. Unde, Domine Deus, pro ma-
L 6 gno

igno etiam reputo beneficio non multa habere, unde exterius & secundum homines laus & gloria apparet: ita ut considerata quis paupertate & vilitate personæ suæ, non modò gravitatem aut tristitiam vel dejectionem inde concipiat, sed potius consolationem & hilaritatem magnam.

Quia tu Deus pauperes & humiles, atque huic mundo despectos, tibi elegisti in familiares & domesticos.

Testes sunt ipsi Apostoli tui, quos principes super omnem terram constituisti.

Fuerunt tamen sine querela conversati in mundo, tam humiles & simplices, sine omni malitia & dolo, ut etiam pati contumelias gauderent pro nomine tuo; & quæ mundus abhorret, ipsi amplecterentur affectu magno.

5. Nihil ergo amatorem tuum & cognitorem beneficiorum tuorum ita lætificare debet, sicut voluntas
tua

tua in eo , & beneplacitum æternæ dispositionis tuæ :

De qua tantum contentari debet & consolari , ut ita libenter velit esse minimus , sicut aliquis optaret esse maximus :

Et ita pacificus & contentus in novissimo sicut in loco primo : atque ita libenter despiciabilis & abjectus , nullius quoque nominis & famæ , sicut cæteris honorabilior & major in mundo.

Nam voluntas tua & amor honoris tui , omnia excedere debet ; & plus eum consolari magisque placere , quàm omnia beneficia sibi data vel danda.

C A P U T XXIII.

De quatuor magnam importantibus pacem.

1. **F**ili, nunc docebo te viam pacis & veræ libertatis.

2. Fac, Domine, quod dicis, quia hoc mihi gratum est audire.

L 7

3. Stu-

3. Stude, fili, alterius potiùs facere voluntatem, quàm tuam.

Elige semper minus, quàm plus habere.

Quære semper inferiorem locum, & omnibus subesse.

Opta semper & ora, ut voluntas Dei integrè in te fiat.

Ecce talis homo ingreditur fines pacis & quietis.

4. Domine, sermo tuus iste brevis, multum in se continet perfectionis.

Parvus est dictu, sed plenus sensu, & uber in fructu.

Nam si posset à me fideliter custodiri, non deberet tam facilis in me turbatio oriri.

Nam quoties me impacatum sentio, & gravatum, ab hac doctrina me recessisse invenio.

Sed tu, qui omnia potes, & animæ profectum semper diligis, adauge majorem gratiam, ut possim tuum complere sermonem, & meam perficere salutem.

ORA-

O R A T I O

Contra malas cogitationes.

5. **D**omine Deus meus, ne elongeris à me : Deus meus in auxilium meum respice, quoniam insurrexerunt in me variæ cogitationes, timores magni affigentes animam meam.

Quomodo pertransibo illæsus?
quomodo perfringam eas?

6. Ego, inquit, ante te ibo, & gloriosos terræ humiliabo. Aperiam januas carceris, & arcana secretorum revelabo tibi.

7. Fac, Domine, ut loqueris : & fugiant à facie tua omnes iniquæ cogitationes.

Hæc spes & unica consolatio mea, ad te in omni tribulatione confugere, tibi confidere, ex intimo invocare, & patienter consolationem tuam expectare.

ORA-

O R A T I O

Pro illuminatione mentis.

3. **C**larifica me Jesu bone, claritate interni luminis : & educ de habitaculo cordis mei tenebras universas.

Cohibe evagationes multas, & vim facientes elide tentationes.

Pugna fortiter pro me, & expugna malas bestias, concupiscentias dico illecebrosas : ut fiat pax in virtute tua, & abundantia laudis tuæ resonet in aula sancta, hoc est, in conscientia pura.

Impera ventis & tempestatibus: dic mari, quiesce; & Aquiloni, Ne flaveris; & erit tranquillitas magna.

9. Emitte lucem tuam & veritatem, ut luceant super terram : quia terra sum inanis & vacua, donec illumines me.

Effunde gratiam desuper: perfunde cor meum rore cælesti, ministra devo-

devotionis aquas, ad irrigandam faciem terræ, ad producendum fructum bonum & optimum.

Eleva mentem pressam mole peccatorum, & ad cælestia totum desiderium meum suspende, ut gustatâ suavitatē supernæ felicitatis pigeat de terrenis cogitare.

10. Rape me, & eripe ab omni creaturarum indurabili consolatione, quia nulla res creata appetitum meum valet plenariè quietare & consolari.

Junge me tibi, inseparabili dilectionis vinculo; quoniam tu solus sufficis amanti, & absque te frivola sunt universa.

C A P U T XXIV.

*De evitatione curiosa inquisitionis
super alterius vita.*

1. **F**illi, noli esse curiosus, nec vacuas gerere sollicitudines.

Quid hoc vel illud ad te? tu me sequere.

Quid

Quid enim ad te, utrum ille sit talis vel talis, aut iste sic & sic agit vel loquitur?

Tu non indiges respondere pro aliis, sed pro te ipso rationem reddes. Quid ergo te implicas?

Ecce ego omnes cognosco, & cuncta quæ sub sole fiunt video; & scio, qualiter cum unoquoque sit, quid cogitet, quid velit, & ad quem finem tendat ejus intentio.

Mihi igitur omnia committenda sunt; tu verò serva te in bona pace, & dimitte agitantem agitare, quantum voluerit.

Veniet super eum quidquid fecerit vel dixerit, quia me fallere non potest.

2. Non sit tibi curæ de magni nominis umbra, non de multorum familiaritate, nec de privata hominum dilectione.

Ista enim generant distractiones, & magnas in corde obscuritates.

Libenter loquerer tibi verbum
meum,

meum, & abscondita revelarem, si adventum meum diligenter observares, & ostium cordis mihi aperires.

Esto providus & vigila in orationibus, & humilia te in omnibus.

C A P U T X X V.

In quibus firma pax cordis, & verus profectus consistit.

1. **F**ili, ego locutus sum: Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quomodo mundus dat, ego do vobis.

Pacem omnes desiderant; sed quæ ad veram pacem pertinent, non omnes curant.

Pax mea cum humilibus & mansuetis corde. Pax tua erit in multa patientia.

Si me audieris, & vocem meam secutus fueris, poteris multâ pace frui.

2. Quid igitur faciam?

3. In omni re attende tibi, quid facias,

facias, & quid dicas: & omnem intentionem tuam ad hoc dirige, ut mihi soli placeas, & extra me nihil cupias, vel quæras.

Sed & de aliorum dictis vel factis nil temerè judices: nec cum rebus tibi non commissis te implices; & poterit fieri, ut parum vel raro turberis.

Nunquam autem sentire aliquam turbationem, nec aliquam pati cordis vel corporis molestiam, non est præsentis temporis, sed status æternæ quietis.

Non ergo æstimes te veram pacem invenisse, si nullam senseris gravitatem: nec tunc totum esse bonum, si neminem pateris adversarium: nec hoc esse perfectum, si cuncta fiant secundum tuum affectum.

Neque tunc aliquid magni te reputes, aut specialiter dilectum existimes, si in magna fueris devotione atque dulcedine: quia in istis non cognoscitur verus amator virtutis; nec in istis consistit profectus & perfectio hominis.

4. In

4. In quo ergo, Domine ?

5. In offerendo te ex toto corde tuo voluntati divinæ ; non quærendo quæ tua sunt, nec in parvo nec in magno, nec in tempore, nec in æternitate.

Ita ut una æquali facie in gratiarum actione permanear, inter prospera & contraria, omnia æquâ lance pensando,

Si fueris tam fortis & longanimis in spe, ut subtractâ interiori consolatione, etiam ad ampliora sustinenda cor tuum præparaveris, nec te justificaveris, quasi hæc tantæque pati non deberes.

Sed me in omnibus dispositionibus justificaveris, & sanctum laudaveris : tunc in vera & recta via pacis ambulas, & spes indubitata erit, quòd rursus in jubilo faciem meam sis visurus.

Quòd si ad plenum tui ipsius contemptum perveneris, scito quòd tunc abundantiam pacis perfruêris, secundum possibilitatem tui incolatus.

CA-

CAPUT XXVI.

*De eminentia liberae mentis, quam
supplex oratio magis meretur,
quàm lectio.*

1. **D**omine, hoc opus est perfecti viri, nunquam ab intentione caelestium animum relaxare, & inter multas curas quasi sine cura transire: non more torpentis, sed prerogativâ quâdam liberae mentis, nulli creaturæ inordinatâ affectione adhærendo.

2. Obsecro te, piissime Deus meus, præserva me à curis hujus vitæ, ne nimis implicer; à multis necessitatibus corporis, ne voluptate capiar; ab universis animæ obstaculis, ne molestiis fractus dejiciar.

Non dico ab his rebus, quas toto affectu ambit vanitas mundana: sed ab his miseris, quæ animam servitui communi maledicto mortalitatis pœnaliter gravant & retardant,
ne

ne in libertatem spiritûs, quoties libuerit, valeat introire.

3. O Deus meus, dulcedo ineffabilis, verte mihi in amaritudinem omnem consolationem carnalem, ab æternorum amore me abstrahentem: & ad se intuitu cuiusdam boni delectabilis præsentis malè allicientem.

Non me vincat, Deus meus, non vincat caro & sanguis: non me decipiat mundus, & brevis gloria ejus: non me supplantet diabolus, & astutia illius.

Da mihi fortitudinem resistendi, patientiam tolerandi, constantiam perseverandi.

Da pro omnibus mundi consolationibus suavissimam spiritûs tui unctionem; & pro carnali amore, tui nominis infunde amorem.

4. Ecce cibus, potus, vestis, ac cætera utensilia ad corporis sustentaculum pertinentia, ferventi spiritui sunt onerosa.

Tribue talibus fomentis temperatè

ratè uti , non desiderio nimio implicari.

Abjicere omnia non licet , quia natura sustentanda est : requirere autem superflua , & quæ magis delectant , lex sancta prohibet : nam aliàs caro adversus spiritum insolesceret.

Inter hæc , quæso , manus tua me regat & doceat , ne quid nimium fiat.

C A P U T XXVII.

Quòd privatus amor à summo bono maxime retardet.

1. **F**illi, oportet te dare totum pro toto, & nihil tui ipsius esse.

Scito quòd amor tui ipsius magis nocet tibi, quàm aliqua res mundi.

Secundùm amorem & affectum quem geris , quælibet res plus vel minus adhæret.

Si fuerit amor tuus purus , simplex & bene ordinatus eris , sine captivitate rerum.

Noli

Noli concupiscere quod non licet habere.

Noli habere, quod te potest impedire, & libertate interiori privare.

Mirum quòd non ex toto fundo cordis te ipsum mihi committis, cum omnibus quæ desiderare potes vel habere.

2. Quare vano mœrore consumeris? Cur superfluis curis fatigaris?

Sta ad beneplacitum meum, & nullum patieris detrimentum.

Si quæris hoc vel illud, & volueris esse ibi vel ibi, propter tuum commodum & proprium beneplacitum magis habendum; nunquam eris in quietudine, nec liber à sollicitudine, quia in omni re reperietur aliquis defectus, & in omni loco erit, qui adversetur.

3. Juvat igitur non quælibet res adepta, vel multiplicata exterius: sed potiùs contempta, & decisa ex corde radicitùs.

M

Quod

Quod non tantum de censu æris & divitiarum intelligas, sed de honoris etiam ambitu, ac vanæ laudationis desiderio: quæ omnia transeunt cum mundo.

Munit parum locus, si deest spiritus fervoris: nec diu stabit pax illa quæ sita forinsecus, si vacat à vero fundamento status cordis; hoc est, nisi steteris in me: permutare te potes, sed non meliorare.

Nam occasione ortâ & acceptâ, invenies, quod fugisti, & amplius.

ORATIO

*Pro purgatione cordis & celesti
sapientia.*

4. **C**onfirma me Deus per gratiam Sancti Spiritus.

Da virtutem corroborari in interiori homine, & cor meum ab omni inutili sollicitudine & angore evacuare, nec variis desideriis trahi cujuscunque rei, vilis aut pretiosæ;
sed

sed omnia inspicere sicut transeun-
tia, & me pariter cum illis transitu-
rum.

Quia nihil permanens sub sole, ubi
omnia vanitas, & afflictio spiritûs. O
quàm sapiens, qui ita considerat!

5. Da mihi, Domine, cælestem
sapientiam, ut discam te super om-
nia quærere & invenire, super om-
nia sapere & diligere: & cætera se-
cundum ordinem sapientiæ tuæ,
prout sunt, intelligere.

Da prudenter declinare blandien-
tem, & patienter ferre adverfan-
tem:

Quia hæc magna sapientia, non
moveri omni vento verborum, nec
aurem malè blandienti præbere Si-
renæ: sic enim incepta pergitur via
securè.

CAPUT XXVIII.

Contra linguas obtrectatorum.

1. **F**lli, non ægrè feras, si quidam
de te malè senserint: & dix-
erint, quod non libenter audias.

M 2

Tu

Tu deteriora de te ipso sentire debes, & neminem infirmiore te credere.

Si ambulas ab intra, non multum ponderabis volantia verba.

Est non parva prudentia filere in tempore malo, & introrsus ad me converti, nec humano iudicio disturbari.

2. Non fit pax tua in ore hominum: siue enim bene, siue malè interpretati fuerint, non es ideo alter homo. Ubi est vera pax, & vera gloria? Nonne in me?

Et qui non appetit hominibus placere, nec timet displicere, multa perfruetur pace.

Ex inordinato amore, & vano timore, oritur omnis inquietudo cordis, & distractio sensuum.

C A P U T XXIX.

Qualiter, instante tribulatione, Deus invocandus est & benedicendus.

I. **S**it nomen tuum, Domine, benedictum in sæcula: qui voluisti

lucisti hanc tentationem & tribulationem venire super me.

Non possum eam effugere, sed necesse habeo ad te confugere: ut me adjuves, & in bonum mihi convertas.

Domine, modò sum in tribulatione, & non est cordi meo bene, sed multum vexor à præsenti passione.

Et nunc, Pater dilecte, quid dicam? Deprehensus sum inter angustias. Salifica me ex hora hac.

Sed propterea veni in hanc horam, ut tu clarificeris, cum fuero validè humiliatus, & per te liberatus.

Complaceat tibi, Domine, ut eruas me: nam ego pauper quid agere possum, & quò ibo sine te?

Da patientiam, Domine, etiam hac vice.

Adjuva me, Deus meus, & non timebo quantumcunque gravatus fuero.

2. Et nunc inter hæc quid dicam? Domine, fiat voluntas tua.

Ego bene merui tribulari, & gravari.

Oportet utique ut sustineam: & utinam patienter, donec transeat tempestas, & melius fiat.

Potens est autem omnipotens manus tua, etiam hanc tentationem à me auferre, & ejus impetum mitigare, ne penitus succumbam; quemadmodum & prius sæpius egisti mecum, Deus meus, misericordia mea.

Et quantò mihi difficilius, tantò tibi facilius est hæc mutatio dexteræ Excelsi.

C A P U T X X X.

De divino petendo auxilio, & confidentia recuperanda gratia.

1. **F**ili, ego Dominus, confortans in die tribulationis.

Venias ad me, cùm tibi non fuerit bene.

Hoc est, quod maximè consolationem impedit cælestem, quia tardius

tardiùs te convertis ad orationem.

Nam antequam me intentè roges, multa interim solatia quæris & recreas te in externis.

Ideoque fit, ut parum omnia profint, donec advertas, quia ego sum, qui eruo sperantes in me: nec est extra me valens auxilium, neque utile consilium, sed neque durabile remedium.

Sed jam resumpto spiritu post tempestatem, reconvalesce in luce miserationum mearum: quia prope sum, dicit Dominus, ut restaurem universa, non solùm integrè, sed & abundanter ac cumulatè.

2. Nunquid mihi quidquam est difficile; aut ero similis dicenti & non facienti?

Ubi est fides tua? Sta firmiter & perseveranter.

Esto longanimis, & vir fortis: veniet tibi consolatio in tempore suo.

Expecta me, expecta, veniam, & curabo te.

Tentatio est, quæ te vexat: & formido vana, quæ te exterret.

Quid importat sollicitudo de futuris contingentibus, nisi ut tristitiam super tristitiam habeas? Sufficiat diei malitia sua.

Vanum est & inutile de futuris conturbari vel gratulari, quæ fortè nunquam evenient.

3. Sed humanum est hujusmodi imaginationibus illudi: & parvi adhuc animi signum, tam leviter trahi ad suggestionem inimici.

Ipse enim non curat utrum veris an falsis illudat & decipiat; utrum præsentium amore, aut futurorum formidine prosternat.

Non ergo turbetur cor tuum, neque formidet.

Crede in me, & in misericordia mea habeto fiduciam.

Quando tu putas te elongatum à me, sæpe sum propinquior.

Quando tu æstimas penè totum perditum, tunc sæpe majus merendi inquit lucrum.

Non

Non est totum perditum, quando res accidit in contrarium.

Non debes judicare secundum præsens sentire: nec sic gravitati alicui, undecunque venienti, inhære, accipere, tanquam omnis spes sit ablata emergendi.

4. Noli putare te relictum ex toto, quamvis ad tempus tibi miseriam aliquam tribulationem, veletiam optatam subtraxerim consolationem: sic enim transitur ad regnum cælorum.

Et hoc sine dubio magis expedit tibi, & cæteris servis meis: ut exercitemini adversis, quàm si cuncta ad libitum haberetis.

Ego novi cogitationes absconditas: quia multum expedit pro salute tua, ut interdum sine sapore relinquaris: ne fortè eleveris in bono successu, & tibi ipsi placere velis in eo, quod non es.

Quod dedi, auferre possum; & restituere, cum mihi placuerit.

5. Cum dederò, meum est; cum
retra-

retraxero , tuum non tuli ; quia
meum est omne datum bonum , &
omne donum perfectum.

Si tibi admiserò gravitatem , aut
quamlibet contrarietatem , ne in-
digneris , neque concidat cor tuum:

Ego citò sublevare possum , &
omne onus in gaudium transmu-
tare.

Veruntamen justus sum , & re-
commendabilis multùm , cùm sic
facio tecum.

6. Si rectè sapis , & in veritate aspi-
cis , nunquam debes propter adver-
sa tam dejectè contristari ; sed ma-
gìs gaudere , & gratias agere.

Imò hoc unicum reputare gau-
dium , quòd affligens te doloribus ,
non parco tibi.

Sicut dilexit me Pater , & ego vos
diligo , dixi dilectis discipulis meis:
quos utique non misi ad gaudia
temporalia , sed ad magna certami-
na ; non ad honores , sed ad despectio-
nes ; non ad otium , sed ad labores ;
non ad requiem , sed ad afferendum

fru-

fructum multum in patientia. Horum memento, fili mi, verborum.

CAPUT XXXI.

De neglectu omnis creaturae, ut Creator possit inveniri.

1. **D**omine, bene indigeo adhuc majori gratiâ, si debeam illuc pervenire, ubi me nemo poterit nec ulla creatura impedire.

Nam quandiu res aliqua me retinet, non possum liberè ad te volare.

Cupiebat liberè volare, qui dicebat: Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam?

Quid simplici oculo quietius? Et quid liberius, nil desiderante in terris?

Oportet igitur omnem supertransire creaturam, & se ipsum perfectè deserere, ac in excessu mentis stare, & videre te omnium conditorem cum creaturis nil simile habere.

Et nisi

Et nisi quis ab omnibus creaturis fuerit expeditus, non poterit liberè intendere divinis.

Ideo enim pauci inveniuntur contemplativi, quia pauci sciunt se à perituris & creaturis ad plenum sequestrari.

2. Ad hoc magna requiritur gratia, quæ animam levet, & supra semetipsum rapiat.

Et nisi homo sit in spiritu elevatus, & ab omnibus creaturis liberatus, ac Deo totus unitus; quidquid scit, quidquid etiam habet, non est magni ponderis.

Diu parvus erit, & infrà jacebit, qui aliquid magnum æstimat, nisi solum unum immensum, æternum bonum.

Et quidquid Deus non est, nihil est, & pro nihilo computari debet.

Est magna differentia, sapientia illuminati & devoti viri, & scientia litterati atque studiosi clerici.

Multò nobilior est illa doctrina, quæ de fursum ex divina influenza manat,

manat, quàm quæ laboriosè humano acquiritur ingenio.

3. Plures reperiuntur contemplationem desiderare, sed quæ ad eam requiruntur, non student exercere.

Est magnum impedimentum, quia in signis & sensibilibus rebus statur, & parum de perfecta mortificatione habetur.

Nescio, quid est, quo spiritu ducimur, & quid prætendimus, qui spirituales dici videmur, quòd tantum laborem, & ampliorem sollicitudinem pro transitoriis & vilibus rebus agimus, & de interioribus nostris vix rarò, plenè recollectis sensibus, cogitamus.

4. Proh dolor! statim post modicam recollectionem foras erumpimus; nec opera nostra districtâ examinatione trutinamus.

Ubi jacent affectus nostri, non attendimus; & quàm impura sint omnia, non deploramus.

Omnis quippe caro corruperat

N

viam

viam suam, & ideo sequebatur diluvium magnum.

Cùm ergo interior affectus noster multùm corruptus sit, necesse est, ut actio sequens, index carentiæ interioris vigoris, corrumpatur.

Et puro corde procedit fructus bonæ vitæ.

5. Quantum quis fecerit, quæritur: sed ex quanta virtute agit, non tam studiosè pensatur.

Si fuerit fortis, dives, pulcher, habilis, vel bonus scriptor, bonus cantor, bonus laborator, investigatur: quàm pauper sit spiritu, quàm patiens & mitis, quàm devotus & internus, à multis tacetur.

Natura exteriora hominis respicit, gratia ad interiora se convertit.

Illa frequenter fallitur, ista in Deo sperat, ut non decipiatur.

* * * *
* * *

CA-

CAPUT XXXII.

*De abnegatione sui, & abdicatione
omnis cupiditatis.*

1. **F**ili, non potes perfectam possi-
dere libertatem, nisi totaliter
abneges te metipsum.

Compediti sunt omnes proprie-
tarii, & sui ipsius amatores, cupidi,
curiosi, gyrovagi, quærentes sem-
per mollia, non quæ Jesu Christi;
sed hoc sæpe fingentes & compo-
nentes, quod non itabit.

Peribit enim totum, quod non est
ex Deo ortum.

Tene breve & consummatum
verbum: Dimitte omnia, & inve-
ries omnia: relinque cupidinem, &
reperies requiem.

Hoc mente pertracta: & cum im-
pleveris, intelliges omnia.

2. Domine, hoc non est opus u-
nius diei, nec ludus parvulorum:
imò in hoc brevi includitur omnis
perfectio Religiosorum.

Fili, non debes averti, nec statim dejici, auditâ viâ perfectorum; sed magis ad sublimiora provocari, & ad minus ad hæc ex desiderio suspirare.

Utinam sic tecum esses, & ad hoc pervenisses, ut tui ipsius amator non esses, sed ad nutum meum purè stares, & ejus quem tibi præposui Patris: tunc mihi valde placeres, & tota vita tua in gaudio & pace transiret.

Adhuc multa habes ad relinquendum: quæ nisi mihi ex integro resignaveris, non acquires, quod postulas.

Suadeo tibi emere à me aurum ignitum, ut locuples fias, id est, cælestem sapientiam, omnia infima conculcantem.

Postpone terrenam sapientiam, omnem humanam & propriam complacentiam.

3. Dixi viliora tibi emenda pro pretiosis & altis in rebus humanis.

Nam valde vilis & parva, ac penè obli-

oblivioni tradita videtur vera cælestis sapientia; non sapiens alta de se, nec magnificari quærens in terra: quam multi ore tenus prædicant, sed vitâ longè dissentiunt: ipsa tamen est pretiosa margarita, à multis abscondita.

CAPUT XXXIII.

De instabilitate cordis & de intentione finali ad DEUM habenda.

I. **F**lli, noli credere affectui tuo, qui nunc est: citò mutabitur in aliud.

Quandiu vixeris, mutabilitati subjectus es, etiam nolens; ut modò lætus, modò tristis; modò pacatus, modò turbatus; nunc devotus, nunc indevotus; nunc studiosus, nunc accediosus; nunc gravis, nunc levis inveniariis.

Sed stat super hæc mutabilia sapiens, & bene doctus in spiritu: non attendens quid in se sentiat, vel qua parte flet ventus instabilitatis, sed ut

tota intentione mentis ejus ad debitum & optatum proficiat finem.

Nam sic poterit unus & idem inconcussusque permanere, simplici intentionis oculo, per tot varios eventus ad me imprætermisè directo.

2. Quàntò autem purior fuerit intentionis oculus, tantò constantius inter diversas itur procellas.

Sed in multis caligat oculis puræ intentionis: respicitur enim citò in aliquod delectabile, quod occurrit.

Nam & rarò totus liber quis invenitur à nævo propriæ exquisitionis.

Sic Judæi olim venerant in Bethaniam, ad Martham & Mariam; non propter JESUM tantùm, sed & ut Lazarum viderent.

Mundandus est ergo intentionis oculus, ut sit simplex & rectus, atque ultra omnia varia media ad me dirigendus.

CAPUT XXXIV.

Quòd amanti sapit DEUS super omnia, & in omnibus.

1. **E**cce Deus meus, & omnia. Quid volo amplius, & quid felicius desiderare possum.

O sapidum & dulce verbum! sed amanti Verbum, non mundum, nec ea, quæ in mundo sunt.

Deus meus, & omnia. Intelligenti satis dictum est: & sæpe repetere, jucundum est amanti.

Te siquidem præsentem, jucunda sunt omnia: te autem absente, fastidiunt cuncta.

Tu facis cor tranquillum, & pacem magnam, lætitiâque festivam.

Tu facis bene sentire de omnibus, & in omnibus te laudare: nec potest aliquid sine te diu placere; sed si debet gratum esse & bene sapere, oportet gratiam tuam adesse, & condimento tuæ sapientiæ condiri.

2. Cui tu sapis, quid ei rectè non sapiet?

Et cui tu non sapis, quid ei ad iudicanditatem esse poterit?

Sed deficiunt in sapientia tua mundi sapientes, & qui carnem sapiunt, quia ibi plurima vanitas, & hic mors invenitur.

Qui autem te per contemptum mundanorum & carnis mortificationem sequuntur, verè sapientes esse cognoscuntur: quia de vanitate ad veritatem, de carne ad spiritum transferuntur.

Istis sapit Deus: & quidquid boni invenitur in creaturis, totum ad laudem referunt sui conditoris.

Dissimilis tamen, & multùm dissimilis sapor creatoris & creaturæ, æternitatis & temporis, lucis increatæ & lucis illuminatæ.

3. O lux perpetua, cuncta creata transcendens lumina, fulgura coruscationem de sublimi penetrantem omnia cordis mei intima.

Purifica, lætifica, clarifica, & vivifica,

fica, spiritum meum cum suis potentiis, ad inhærendum tibi jubilosis excessibus.

O quando veniet hæc beata & desiderabilis hora, ut tuâ me saties præfentiâ, & sis mihi omnia in omnibus!

Quandiu hoc datum non fuerit, nec plenum gaudium erit.

Adhuc (proh dolor!) vivit in me vetus homo; non est totus crucifixus: non est perfectè mortuus.

Adhuc concupiscit fortiter contra spiritum, bella movet intestina, nec regnum animæ patitur esse quietum.

4. Sed tu, qui dominaris potestati maris, & motum fluctuum ejus mitigas, exurge, adjuva me.

Dissipa gentes, quæ bella volunt: contere eas in virtute tua.

Ostende, quæso, magnalia tua, & glorificetur dextera tua: quia non est spes alia, nec refugium mihi, nisi in te, Domine Deus

meus.

N 5

CA-

CAPUT XXXV.

Quòd non est securitas à tentatione in hac vita.

1. **F**lli, nunquam securus es in hac vita; sed quoad vixeris, semper arma spiritualia tibi sunt necessaria.

Inter hostes versaris, & à dextris & à sinistris impugnaris.

Si ergo non uteris undique scuto patientiæ, non eris diu sine vulnere.

Insuper si non ponis cor tuum fixè in me, cum mera voluntate cuncta patiendí propter me, non poteris ardorem istum sustinere, nec ad palmam pertingere beatorum.

Oportet ergo viriliter omnia pertransire, & potenti manu uti adversus objecta.

Nam vincenti datur manna, & torpenti relinquitur multa miseria.

2. Si quæris in hac vita requiem, quo-

quomodo tunc pervenies ad æternam requiem ?

Non ponas te ad multam requiem, sed ad magnam patientiam.

Quære veram pacem, non in terris, sed in cælis: non in hominibus, nec in cæteris creaturis, sed in Deo solo.

Pro amore Dei debes omnia libenter subire, labores scilicet & dolores, tentationes, vexationes, anxietates, necessitates, infirmitates, injurias, oblocutiones, reprehensiones, humiliations, confusions, correctiones, & despectiones.

Hæc juvant ad virtutem: hæc probant Christi tyronem: hæc fabricant cælestem coronam.

Ego reddam mercedem æternam pro brevi labore & infinitam gloriam pro transitoria confusione.

3. Putas tu, quòd semper habebis pro tua voluntate consolationes spirituales ?

Sancti mei non semper habue-

N 6

runt

runt tales, sed multas gravitates, & tentationes varias, magnasque desolationes.

Sed patienter sustinuerunt se in omnibus, & magis confisi sunt Deo quàm sibi: scientes quia non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam promerendam.

Vis tu statim habere, quod multi post multas lacrymas & magnos labores vix obtinuerunt?

Expecta Dominum, viriliter age, & confortare: noli diffidere, noli discedere, sed corpus & animam expone constanter pro gloria Dei.

Ego reddam plenissimè: ego tecum ero in omni tribulatione.

C A P U T XXXVI.

Contra vana hominum iudicia.

I. **F**lli, iacta cor tuum firmiter in Domino, & humanum ne metuas iudicium, ubi te conscientia piæ reddit & infontem.

Bonum est & beatum taliter pati,
nec

nec hoc erit grave humili cordi , &
Deo magis quàm sibi ipsi confi-
denti.

Multi multa loquuntur , & ideo
parva fides est adhibenda.

Sed & omnibus satis esse , non est
possibile.

Et si Paulus omnibus studuit in
Domino placere , & omnibus om-
nia factus est : tamen etiam pro mi-
nimo duxit , quòd ab humano die
judicatus fuit.

2. Egit satis pro aliorum ædifica-
tione & salute , quantum in se erat
& poterat : sed ne ab aliis aliquando
judicaretur , vel non despiceretur,
cohibere non potuit.

Ideo totum Deo commisit , qui
totum noverat : & patientia ac hu-
militate , contra ora loquentium
iniqua , aut etiam vana ac mendo-
sa cogitantium , atque pro libitu suo
quæque jactantium , se defendit.

Respondit tamen interdum , ne
infirmis ex sua taciturnitate genera-
retur scandalum.

3. Quis tu, ut timeas à mortali homine? Hodie est, & cras non comparet.

Deum time, & hominum terrores non expavesces.

Quid potest aliquis in te verbis aut injuriis? Sibi potius nocet quam tibi: nec poterit judicium Dei effugere, quicumque est ille.

Tu habe Deum præ oculis, & noli contendere verbis querulosis.

Quòd si ad præsens tu videris succumbere, & confusionem pati quam non meruisti; ne indigneris ex hoc, neque per impatientiam minuas coronam tuam:

Sed ad me potius respice in cælum, qui potens sum eripere ab omni confusione & injuria, & unicuique reddere secundum opera sua.

C A P U T XXXVII.

*De pura & integra resignatione sui ad
obtinendam cordis libertatem.*

o. **F**lli, relinque te, & invenies me.

Sta:

Sta sine electione , & omni proprietate ; & lucraberis semper.

Nam & adjicietur tibi amplior gratia, statim ut te resignaveris, nec resumpseris.

2. Domine , quoties me resignabo, & in quibus me relinquam ?

3. Semper, & omni hora : sicut in parvo, sic & in magno. Nihil excipio, sed in omnibus te nudatum inveniri volo.

Alioquin , quomodo poteris esse meus, & ego tuus ; nisi fueris ab omni propria voluntate intus & foris spoliatus ?

Quantò celerius hoc agis , tantò melius habebis : & quantò plenius & sincerius , tantò mihi plus placebis, & amplius lucraberis.

4. Quidam se resignant , sed cum aliqua exceptione : non enim plenè Deo confidunt , ideo sibi providere satagunt.

Quidam etiam primò totum offerunt , sed postea tentatione pulsati ad propria redeunt ; ideo minimè in virtute proficiunt.

Hi

Hi ad veram puri cordis libertatem, & jucundæ familiaritatis meæ gratiam, non pertingent; nisi integra resignatione, & quotidiana sui immolatione prius facta: sine qua non stat, nec stabit unio fructiva.

5. Dixi tibi sæpissimè: & nunc iterum dico: Relinque te, resigna te, & fruêris magna interna pace.

Da totum pro toto: nil exquire, nil repete: ita purè & inhæsitanter in me, & habebis me.

Eris liber in corde, & tenebræ non conculcabunt te.

Ad hoc conare, hoc ora, hoc desiderare: ut ab omni proprietate possis exspoliari, & nudus nudum Jesum sequi; tibi mori, & mihi æternaliter vivere.

Tunc deficient omnes vanæ phantasiæ, conturbationes iniquæ, & curæ superfluæ.

Tunc etiam recedet immoderatus timor, & inordinatus amor morietur.

CAPUT XXXVIII.

*De bono regimine in externis & re-
cursu ad Deum in periculis.*

1. **F**illi, ad istud diligenter inten-
dere debes, ut in omni loco
& actione, seu occupatione externa,
sis intimus liber & tui ipsius potens,
& sint omnia sub te, & tu non sub
eis:

Ut sis Dominus actionum tuarum
& rector, non servus, nec empti-
tius:

Sed magis exemptus verusque
Hebræus, in sortem ac libertatem
transeas filiorum Dei.

Qui stant super præsentia, & spe-
culantur æterna.

Qui transitoria sinistro intuentur
oculo, & dextro cælestia.

Quos temporalia non trahunt ad
inhærendum, sed trahunt ipsi ma-
gis ea ad bene serviendum: prout
ordinata sunt à Deo, & instituta à
summo opifice, qui nihil inordina-
tum in sua reliquit creatura.

2. Si

2. Si etiam in omni eventu stas, non in apparentia externa, nec oculo carnali lustras visa vel audita: sed mox in qualibet causa intrans cum Moyse in tabernaculum, ad consulendum Dominum: audies nunquam divinum responsum, & redibis instructus de multis præsentibus & futuris.

Semper enim Moyses recursum habuit ad tabernaculum, pro dubiis & quæstionibus solvendis: fugitque ad orationis adiutorium, pro periculis & improbitatibus hominum sublevandis.

Sic & tu confugere debes in cordis tui secretarium, divinum intentius implorando suffragium.

Propterea namque Josue & filii Israël à Gabaonitis leguntur decepti: quia os Domini prius non interrogaverunt, sed nimium creduli dulcibus sermonibus, falsa pietate delusi sunt.

* * *
* * *

CA-

C A P U T XXXIX.

*Quòd homo non sit importunus
in negotiis.*

1. **F**ili , committe mihi semper
causam tuam ; ego bene di-
sponam in tempore suo.

Expecta ordinationem meam , &
senties inde profectum.

2. Domine satis libenter tibi om-
nes res committo , quia parum po-
test cogitatio mea proficere.

Utinam non multum adhærerem
futuris eventibus , sed ad beneplaci-
tum tuum incunctanter me offer-
rem.

3. Fili , sæpe homo rem aliquam
vehementer agitat , quam desiderat :
sed cum ad eam pervenerit , aliter
sentire incipit : quia affectiones cir-
ca idem non sunt durabiles , sed ma-
gis de uno ad aliud impellunt.

Non est ergo minimum , etiam in
minimis se ipsum relinquere.

4. Verus profectus hominis est
abne-

abnegatio sui ipsius: & homo abnegatus, valde liber est & securus.

Sed antiquus hostis, omnibus bonis adversans, à tentatione non cessat: sed die noctuque graves molitur insidias, si fortè in laqueum deceptionis possit præcipitare incautum.

Vigilate & orate, dicit Dominus, ut non intretis in tentationem.

C A P U T XL.

Quòd homo nihil boni ex se habet, & de nullo gloriari potest.

I. **D**omine, quid est homo, quòd memor es ejus; aut filius hominis, quia visitas eum?

Quid promeruit homo, ut dares illi gratiam tuam?

Domine, quid possum conqueri, si me deseris? aut quid justè obtendere possum, si quod peto non feceris?

Certè hoc in veritate cogitare possum, & dicere: Domine, nihil sum, nihil

nihil possum, nihil boni ex me habeo; sed in omnibus deficio, & ad nihil semper tendo.

Et nisi à te fuero adjutus, & interitus informatus, totus efficior tepidus & dissolutus.

2. Tu autem, Domine, semper idem ipse es, & permanes in æternum, semper bonus, justus & sanctus; bene, justè, ac sanctè agens omnia, & disponens in sapientia.

Sed ego, qui ad defectum sum magis pronus, quàm ad profectum, non sum semper in uno statu perdurans, quia septem tempora mutantur super me.

Veruntamen citò melius fit, cùm tibi placuerit, & manum porrexeris adjutricem, quia tu solus sine humano suffragio poteris auxiliari, & in tantum confirmare, ut vultus meus amplius in diversa non mutetur, sed in te uno cor meum convertatur, & quiescat.

3. Unde si bene scirem omnem humanam consolationem abjicere,
five

sive propter devotionem adipiscendam, sive propter necessitatem, quâ compellor te quærere, quia non est homo, qui me consoletur:

Tunc possem meritò de gratia tua sperare, & de dono novæ consolationis exultare.

4. Gratias tibi, unde totum veniet, quotiescunque mihi bene succedit.

Ego autem vanitas, & nihilum ante te, inconstans homo & infirmus.

Unde ergo possum gloriari, aut cur appeto reputari?

Numquid de nihilo? & hoc vanissimum est.

Verè inanis gloria, mala pestis, vanitas maxima: quia à vera trahit gloria, & caelesti spoliatur gratiâ.

Dum enim homo complacet sibi, displicet tibi: dum inhiat laudibus humanis, privatur veris virtutibus.

5. Est autem vera gloria & exultatio sancta, gloriari in te, &
non

non in se: gaudere in nomine tuo,
non in propria virtute, nec in ali-
qua creatura delectari, nisi pro-
pter te.

Laudetur nomen tuum, non me-
um: magnificetur opus tuum, non
meum: benedicatur nomen san-
ctum tuum, nihil mihi autem attri-
buatur de laudibus hominum.

Tu gloria mea, tu exultatio cor-
dis mei.

In te gloriabor & exultabo tota die;
pro me autem nihil, nisi in infirmi-
tatibus meis.

6. Quærant Judæi gloriam, quæ
ab invicem est: ego hanc requiram,
quæ à solo Deo est.

Omnis quidem gloria humana,
omnis honor temporalis, omnis al-
titudo mundana, æternæ gloriæ tuæ
comparata, vanitas est & stulti-
tia.

O veritas mea & misericordia
mea, Deus meus, Trinitas beata, ti-
bi soli laus, honor, virtus & gloria,
per infinita sæculorum sæcula.

CA-

CAPUT XLI.

De contemptu omnis temporalis honoris.

1. **F**illi, noli tibi attrahere, si videas alios honorari & elevari, te autem despici & humiliari.

Erige cor tuum ad me in cælum, & non contristabit te contemptus hominum in terris.

2. Domine, in cæcitate sumus, & vanitate citò seducimur.

Si rectè me inspicio, nunquam mihi facta est injuria ab aliqua creatura, unde nec justè habeo conqueri adversum te.

Quia autem frequenter & graviter peccavi tibi, meritò armatur contra me omnis creatura.

Mihi etiam justè debetur confusio & contemptus; tibi autem laus, honor & gloria.

Et nisi me ad hoc præparaveso, quòd velim libenter ab omni creatura despici & relinqui, atque peni-

tus

tus nihil videri, non possum interius pacificari & stabiliri, nec spiritualiter illuminari, neque plenè tibi uniri.

CAPUT XLII.

Quòd pax non est ponenda in hominibus.

1. **F**illi, si ponis pacem tuam cum aliqua persona, propter tuum sentire & convivere, instabilis eris & implicatus.

Sed si recursum habes & semper viventem & manentem veritatem, non contristabit amicus recedens aut moriens.

In me debet amici dilectio stare: & propter me diligendus est, quisquis tibi bonus visus est, & multum charus in hac vita.

Sine me non valet, nec durabit amicitia: nec est vera & munda dilectio, quam ego non copulo.

Ita mortuus debes esse talibus affectionibus dilectorum hominum,

ut

ut (quantum ad te pertinet) sine omni humano optares esse consortio.

Tantum homo Deo magis appropinquat, quantum ab omni solatio terreno longius recedit.

Tantum etiam altius ad Deum ascendit, quantum profundius in se descendit, & plus sibi ipsi vilescit.

2. Qui autem sibi aliquid boni attribuit, gratiam Dei in se venire impedit: quia gratia Spiritus Sancti cor humile semper quaerit.

Si scires te perfecte annihilare, atque ab omni creato amore evacuarere, tunc deberem in te cum magna gratia emanare.

Quando tu respicis ad creaturas, subtrahitur tibi aspectus Creatoris.

Disce te in omnibus propter Creatorem vincere, tunc ad divinam valebis cogitationem pertingere.

Quantumcunque modicum sit, si inordinate diligitur & respicitur, retardat a summo, & vitiat.

CAPUT XLIII.
*Contra vanam & secularem
scientiam.*

1. **F**ili, non te moveant pulchra
& subtilia hominum dicta.
Non enim est regnum Dei in sermo-
ne, sed in virtute.

Attende verba mea, quæ corda ac-
cendunt, & mentes illuminant: in-
ducunt compunctionem: & variam
ingerunt consolationem.

Nunquam ad hoc legas verbum,
ut doctior aut sapientior possis vi-
deri.

Stude mortificationem vitiorum,
quia hoc amplius tibi proderit,
quàm notitia multarum difficilium
quæstionum.

2. Cùm multa legeris & cognove-
ris, ad unum semper oportet redire
principium.

Ego sum, qui doceo hominem
scientiam: & clariorem intelligen-
tiam parvulis tribuo, quàm ab ho-
mine possit doceri.

O 2

Cui

Cui ego loquor, citò sapiens erit,
& multum in spiritu proficiet.

Væ eis, qui multa curiosa ab hominibus inquirunt, & de via mihi serviendi parum curant.

Veniet tempus, quando apparebit Magister magistrorum Christus, Dominus Angelorum, cunctorum auditurus lectiones, hoc est, singulorum examinaturus conscientias.

Et tunc scrutabitur Jerusalem in lucernis, & manifesta erunt abscondita tenebrarum, & tacebuntque argumenta linguarum.

3. Ego sum, qui humilem in puncto elevo mentem; ut plures æternæ veritatis capiat rationes, quàm si quis decem annis studuisset in scholis.

Ego doceo sine strepitu verborum, sine confusione opinionum, sine fastu honoris, sine pugnatione argumentorum.

Ego sum, qui doces terrena despiciere, præsentia fastidire, æterna quærere, æterna sapere, honores fugere,

gere, scandala sufferre, omnem
spem in me ponere, extra me nil cu-
pere, & super omnia me ardentem
amare.

4. Nam quidam amando me in-
timè, didicit divina, & loquebatur
mirabilia.

Plus profecit in relinquendo om-
nia, quàm in studendo subtilia.

Sed aliis loquor communia, aliis
specialia: aliquibus in signis & figu-
ris dulciter appareo, quibusdam
verò in multo lumine revelo my-
steria.

Una vox librorum, sed non om-
nes æquè informat: quia intus sum
Doctor veritatis, scrutator cordis,
cogitationum intellectus, actionum
promotor, distribuens singulis, pro-
ut dignum judicavero.

C A P U T XLIV.

De non attrahendo sibi res exteriores.

1. **F**ili, in multis oportet te esse in-
scium, & æstimare te tan-
quam

quam mortuum super terram, & cui totus mundus crucifixus sit.

Multa etiam oportet surdâ aure pertransire, & quæ tuæ pacis sunt magis cogitare.

Utilius est oculos à rebus displicentibus avertere, & unicuique suum sentire relinquere, quàm contentiosis sermonibus deservire.

Si bene steteris cum Deo, & ejus judicium adspexeris, facilius te victum portabis.

2. O Domine, quousque venimus? Ecce damnum desideratur temporale, pro modico quæstu laboratur & curritur, & spirituale detrimentum in oblivionem transit, & vix serò reditur.

Quod parum vel nihil prodest, attenditur; & quod summè necessarium est, negligenter præteritur: quia totus homo ad externa defluit; & nisi citò resipiscat, libens in exterioribus jacet.

CAPUT XLV.

*Quòd omnibus non est credendum: &
de facili lapsu verborum.*

1. **D**A mihi auxilium, Domine,
de tribulatione, quia vana
salus hominis.

Quàm sæpe ibi non inveni fidem,
ubi me habere putavi?

Quoties etiam ibi reperi, ubi mi-
nus præsumpsi?

Vana ergo spes in hominibus: sa-
lus autem justorum in te, Deus.

Benedictus sis, Domine Deus meus,
in omnibus, quæ accidunt nobis.

Infirmi sumus & instabiles: citò
fallimur & permutamur.

2. Quis est homo, qui ita cautè &
circumspectè in omnibus se custodi-
re valet, ut aliquando in aliquam
deceptionem vel perplexitatem non
veniat?

Sed qui in te, Domine, confidit,
ac simplici ex corde quærit, non tam
facilè labitur.

Et si inciderit in aliquam tribulationem, quocunque modo fuerit etiam implicatus, citius per te eruetur, aut à te consolabitur: quia tu non deseres in te sperantem usque in finem.

Rarus fidus amicus, in cunctis amici perseverans pressuris.

Tu, Domine, tu solus es fidelissimus in omnibus, & præter te non est alter talis.

3. O quàm bene sapuit sancta illa anima quæ dixit: Mens mea solidata est, & in Christo fundata!

Si ita mecum foret, non tam facile timor humanus me sollicitaret, nec verborum jacula moverent.

Quis omnia prævidere, quis præcavere futura mala sufficit?

Si prævisa sæpe etiam lædunt, quid improvisa nisi graviter feriunt?

Sed quare mihi misero non melius providi? Cur etiam tam facile aliis credidi?

Sed homines sumus, nec aliud quàm fragiles homines sumus,
etiam

etiam si Angeli à multis æstimamur
& dicimur.

Cui credam, Domine? cui, nisi ti-
bi; Veritas es, quæ non fallis, nec
falli potes.

Et rursus : Omnis homo men-
dax, infirmus, stabilis & labilis, ma-
ximè in verbis ; ita ut statim vix
credi debeat, quod rectum in facie
sonare videtur.

4. Quàm prudenter præmonuisti,
cavendum ab hominibus : & quia
inimici hominis, domestici ejus, nec
credendum, si quis dixerit : Ecce hîc,
aut ecce illic.

Doctus sum damno meo, & uti-
nam ad cautelam majorem, & non
ad insipientiam mihi.

Cautus ergo (ait quidam) cautus
esto, serva apud te, quod dico. Et
dum ego fileo, & absconditum cre-
do, nec ille filere potest, quod silen-
dum petiit, sed statim prodit me &
se, & abit.

Ab hujusmodi fabulis & incautis
hominibus protege me, Domine, ne
in

in manus eorum incidam, nec unquam talia committam.

Verbum verum & stabile da in os meum, & linguam callidam longè fac à me.

Quod pati nolo, omnimodè cavere debeo.

5. O quàm bonum & pacificum de aliis filere, nec indifferenter omnia credere, neque de facili ulterius effari:

Paucis se ipsum revelare, te semper inspectorem cordis quærere:

Nec omni vento verborum circumferri, sed omnia intima & externa secundùm placitum tuæ voluntatis optare perfici!

Quàm tutum pro conservatione cælestis gratiæ, humanam fugere apparentiam, nec appetere, quæ foris admirationem videntur præbere: sed ex totâ sedulitate sectari, quæ vitæ emendationem dant & fervorem!

Quàm multis nocuit virtus scita, ac præproperè laudata!

Quàm

Quàm sanè profuit gratia silentio
servata in hac fragili vita , quæ tota
tentatio fertur & militia !

C A P U T XLVI.

*De confidentia in Deo habenda quan-
do insurgunt verborum jacula.*

I. **F**ili , sta firmiter, & spera in me.
Quid enim sunt verba , nisi
verba ? Per aërem volant , sed lapi-
dem non lædunt.

Si reus es , cogita quòd libenter
emendare te velis.

Si nihil tibi conscius es , pensa
quòd velis libenter pro Deo hoc su-
stinere.

Parum satis est, ut vel verba inter-
dum sustineas , qui necdum fortia
verba tolerare vales.

Et quare tam parva tibi ad cor
transeunt , nisi quia adhuc carnalis
es , & homines magis , quàm oportet,
attendis ?

Nam quia despici metuis , repre-
hendi pro excessibus non vis & excu-
sationum umbracula quæris.

2. Sed

2. Sed inspicere te melius, & agnosces, quia vivit adhuc in te mundus, & vanus amor placendi hominibus.

Cum enim bassari refugis, & confundi pro defectibus, constat utique, quod nec verus humilis sis, nec vere mundo mortuus, nec mundus tibi crucifixus.

Sed audi verbum meum, & non curabis decem millia verba hominum.

Ecce, si cuncta contra te dicerentur, quæ fingi malitiosissime possent; quid tibi nocerent, si omnino transire permitteres, nec plusquam festucam perpenderes? Nunquid vel unum capillum tibi extrahere possent?

3. Sed qui cor intus non habet, nec Deum præ oculis, faciliter verbo movetur vituperationis.

Qui autem in me confidit, nec proprio iudicio stare appetit, absque humano terrore erit.

Ego enim sum iudex, & cognitor
omnium

omnium secretorum : ego scio qualiter res acta est ; ego injuriantem novi , & sustinentem.

A me exiit verbum istud , me permittente hoc accidit , ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.

Ego reum & innocentem judicabo , sed occulto judicio utrumque ante probare volui.

4. Testimonium hominum sæpè fallit : meum judicium verum est , stabit , & non subvertetur.

Latet plerumque , & paucis ad singula patet : nunquam tamen errat , nec errare potest , etiamsi oculis insipientium non rectum videatur.

Ad me ergo currendum est in omni judicio , nec proprio innitendum arbitrio.

Justus enim non conturbabitur , quidquid à Deo ei acciderit. Etiamsi injustè aliquid contra eum prolatum fuerit , non multum curabit.

Sed nec vanè exultabit , si per alios rationabiliter excusetur.

Pensat namque , quia ego sum

P

scru-

scrutans corda & renes, qui non
judico secundum faciem & huma-
nam apparentiam.

Nam sæpè in oculis meis reperitur
culpabile, quod hominum iudicio
creditur laudabile.

5. Domine Deus, iudex iuste, for-
tis & patiens, qui hominum nôsti
fragilitatem & pravitatem, esto ro-
bur meum, & tota fiducia mea: non
enim mihi sufficit conscientia mea.

Tu nôsti, quod ego non novi: &
ideo in omni reprehensione humili-
are me debui, & mansuetè sustinere.

Ignosce quoque mihi propitius,
quoties sic non egi, & dona merum
gratiam amplioris sufferentiæ.

Melior est enim mihi tua copiosa
misericordia, ad consecutionem in-
dulgentiæ, quàm mea opinata ju-
stitia pro defensione latentis con-
scientiæ.

Etsi nihil mihi conscius sum, ta-
men in hoc justificare me non pos-
sum: quia remotâ misericordiâ tuâ,
non justificabitur in conspectu tuo
omnis vivens.

CA.

CAPUT XLVII.

Quòd omnia gravia pro aeterna vita
sunt toleranda.

1. **F**illi, non te frangant labores,
quos assumpsisti propter me,
nec tribulationes te dejiciant usque-
quaque; sed mea promissio in omni
eventu te roboret & consoletur.

Ego sufficiens sum ad reddendum
supra omnem modum & mensu-
ram.

Non diu hìc laborabis, nec sem-
per gravaberis doloribus.

Expecta paulisper, & videbis ce-
lerem finem malorum.

Veniet una hora, quando cessa-
bit omnis labor & tumultus.

Modicum est & breve, omne
quod transit cum tempore.

2. Age quod agis: fideliter labora
in vinea mea, ego ero merces tua.

Scribe, lege, canta, geme, tace,
ora, sustine viriliter contraria: di-
gna est his omnibus & majoribus
præliis vita aeterna.

Veniet pax in die una, quæ nota est Domino: & erit non dies neque nox, hujus scilicet temporis, sed lux perpetua, claritas infinita, pax firma, & requies secura.

Non dices tunc: Quis me liberabit de corpore mortis hujus? Neque clamabis: Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est! quoniam præcipitabitur mors, & salus erit indefectiva, anxietas nulla, jucunditas beata, societas dulcis & decora.

3. Osi vidisses Sanctorum in cælo coronas perpetuas, quantâ quoque nunc exultant gloriâ, qui huic mundo olim contemptibiles, & quasi vita ipsa indigni putabantur! profectò te statim humiliares usque ad terram, & affectares potius omnibus subesse, quàm uni præesse.

Nec hujus vitæ lætos dies concupisceres, sed magis pro Deo tribulari gauderes, & pro nihilo inter homines computari, maximum lucrum duceres.

4. O si tibi hæc saperent, & profundè ad cor transfirent, quomodo auderes vel semel conqueri?

Nonne pro vita æterna, cuncta laboriosa sunt toleranda?

Non est parvum quid perdere aut lucrari regnum Dei.

Leva igitur faciem tuam in cælum. Ecce ego, & omnes Sancti mei mecum, qui in hoc sæculo magnum habuere certamen, modò gaudent, modò consolantur, modò securi sunt, modò requiescunt,

& sine fine mecum in regno

Patris mei permanebunt.

C A P U T XLVIII.

De die æternitatis, & hujus vite angustis.

1. **O** Supernæ civitatis mansio
beatissima! O dies æternitatis
clarissima, quam nox non obscurat,
sed summa veritas semper irradiat;
dies semper læta, semper secunda: &
nunquam statum mutans in con-
traria!

P 3

3. O

O utinam dies illa illuxisset, & cuncta hæc temporalia finem accipissent!

Lucet quidem Sanctis perpetua claritate splendida, sed non nisi à longè & per speculum peregrinantibus in terra.

2. Norunt cœli cives quàm gaudiofa sit illa: gemunt exules filii Evæ, quòd amara & tædiofa sit ista.

Dies hujus temporis parvi & mali, pleni doloribus & angustiis; Ubi homo multis peccatis inquinatur, multis passionibus irretitur, multis timoribus stringitur, multis curis distenditur, multis curiositatibus distrahitur, multis vanitatibus implicatur, multis erroribus circumfunditur, multis laboribus atteritur, tentationibus gravatur, deliciis enervatur, egestate cruciatur.

3. O quando finis horum malorum? quando liberabor à misera servitute vitiorum?

Quando memorabor, Domine, tui solius? quando ad plenum lætabor in te?

Quan-

Quando ero sine omni impedi-
mento in vera libertate, sine om-
ni gravamine mentis & corporis?

Quando erit pax solida, pax im-
pe turbabilis & segura, pax intus &
& foris, pax ex omni parte firma?

Jesu bone, quando stabo ad vi-
dendum te? quando contemplabor
gloriam regni tui? quando eris mi-
hi omnia in omnibus?

O quando ero tecum in regno
tuo, quod præparasti dilectis tuis
ab æterno?

Relictus sum pauper & exul in
terra hostili, ubi bella quotidiana,
& infortunia maxima.

4. Consolare exilium meum, mi-
tiga dolorem meum, quia ad te su-
spirat omne desiderium meum.
Nam onus mihi totum est, quid-
quid hic mundus offert ad solatium.

Desidero te intimè frui, sed ne-
queo apprehendere.

Opto inhærere cœlestibus, sed
deprimunt res temporales, & im-
mortificatæ passiones.

Mente omnibus rebus superesse volo, carne autem invitè subesse cogor.

Sic ergo homo infelix mecum pugno, & factus sum mihi metipſi gravis, dum ſpiritus ſurſum & caro quærit eſſe deorſum.

O quid intus patior, dum mente cœleſtia tracto, & mox carnalium turba occurrit oranti? Deus meus, ne elongeris à me, neque declines in ira à ſervo tuo.

Fulgura coruſcationem tuam, & diſſipa eas: emitte ſagittas tuas, & conturbentur omnes phantaſiæ inimici.

Recollige ſenſus meos ad te: fac me obliſci omnium mundanorum: da citò abjicere & contemnere phantaſmata vitiorum.

Succurre mihi æterna Veritas, ut nulla me moveat vanitas.

Adveni cœleſtis ſua vitas, & fugiat à facie tua omnis impuritas.

Ignofce quoque mihi, & miſericorditer indulge, quoties præter te aliud in oratione revolvo.

Con.

Confiteor etenim verè, quia valde
distractè me habere consuevi.

Nam ibi multoties non sum, ubi
corporaliter sto aut sedeo: sed ibi ma-
gis sum, quò cogitationibus feror.

Ibi sum, ubi cogitatio mea est. Ibi
est frequenter cogitatio mea, ubi est
quod amo.

Hoc mihi citò occurrit, quod na-
turaliter delectat, aut ex usu pla-
cet.

6. Unde tu Veritas apertè dixisti :
Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est
& cor tuum.

Si cœlum diligo, libenter de cœ-
lestibus penso.

Si mundum amo, mundi felicitati-
bus congaudeo, & de adversitati-
bus ejus tristor.

Si carnem diligo, quæ carnis sunt,
sæpè imaginor.

Si spiritum amo, de spiritualibus
cogitare delector.

Quæcunque enim diligo, de his
libenter loquor, & audio; atque ta-
lium imagines mecum ad domum
reporto.

Sed beatus ille homo, qui propter te, Domine, omnibus creaturis licentiam abeundi tribuit: qui naturæ vim facit, & concupiscentias carnis fervore; spiritûs crucifigit: ut serenata conscientia puram tibi orationem offerat, dignûsque sit angelicis interesse choris, omnibus terrenis foris & intus exclusis.

C A P U T XLIX.

De desiderio æternæ vite, & quanta sint certantibus bona promissa.

I. **F**lli, cùm tibi desiderium æternæ beatitudinis desuper infundi sentis, & de tabernaculo corporis exire concupiscis, ut claritatem meam sine vicissitudinis umbra contemplari possis; dilata cor tuum, & omni desiderio hanc sanctam inspirationem suscipe.

Redde amplissimas supernæ Bonitati gratias, quæ tecum sic dignanter agit, clementer visitat, arden-
ter

ter excitat, potenter subleuat, ne proprio pondere ad terrena labaris.

Neque enim hoc cogitatu tuo auconatu accipis, sed sola dignatione supernæ gratiæ & divini respectus: quatenus in virtutibus & majori humilitate proficias, & ad futura certamina te præpares, mihi que toto cordis affectu adhærere, ac ferventi voluntate studeas deservire.

2. Fili, sæpè ignis ardet, sed sine fumo flamma non ascendit.

Sic & aliquorum desideria ad cœlestia flagrant, & tamen à tentatione carnalis affectus liberi non sunt.

Idcirco nec omnino purè pro honore Dei agunt, quod tam desideranter ab eo petunt.

Tale est & tuum sæpè desiderium quod insinuasti fore tam importunum.

Non enim est hoc purum & perfectum, quod propria commoditate est infectum.

3. Pete non quod tibi est delectabile & commodum, sed quod mihi est

est acceptabile atque honorificum: quia si rectè judicas, meam ordinationem tuo desiderio & omni desiderato præferre debes ac sequi.

Novi desiderium tuum, & frequenter gemitus audivi.

Jam velles esse in libertate gloriæ filiorum Dei: jam te delectat domus æterna & cœlestis patria gaudio plena, sed nondum venit hora ista: sed est adhuc aliud tempus, scilicet tempus belli, tempus laboris & probationis.

Optas summo repleti bono, sed non potes hoc assequi modo.

Ego sum: expecta me, dicit Dominus, donec veniat regnum Dei.

4. Probandus es adhuc in terris, & in multis exercitandus.

Consolatio tibi interdum dabitur, sed copiosa satietas non concedetur.

Confortare igitur, & esto robustus, tam in agendo quàm patiendo naturæ contraria.

Oportet te novum induere hominem, & in alterum virum mutari.

Opor-

Oportet te sæpè agere, quod non vis; & quod vis, oportet relinquere.

Quod aliis placet, processum habebit: quod tibi placet, ultra non proficiet.

Quod alii dicunt, audietur: quod tu dicis, pro nihilo computabitur.

Petent alii, & accipient; tu petes, nec impetrabis.

5. Erunt alii magni in ore hominum, de te autem tacebitur.

Aliis hoc vel illud committetur, tu autem ad nihil utile iudicaberis.

Propter hoc natura quandoque contristabitur; & magnum, si filens portaveris.

In his & similibus multis probari solet fidelis Domini servus, qualiter se abnegare, & in omnibus frangere quiverit.

Vix est aliquid tale, in quo tantumdem mori indiges, sicut videre & pati, quæ voluntati tuæ adversa sunt, maximè autem cùm disconvenientia & quæ minis utilia tibi apparent, fieri jubentur.

Et quia non audes resistere altiori potestati sub dominio constitutus: ideo durum tibi videtur ad nutum alterius ambulare, & omne proprium sentire omittere.

6. Sed pena, fili, horum fructum laborum, celerem finem, atque præmium nimis magnum, & non habebis inde gravamen, sed fortissimum sapientiæ tuæ solamen.

Nam & pro modica hac voluntate quam nunc sponte deseris, habebis semper voluntatem tuam in cælis.

Ibi quippe invenies omne quod volueris, omne quod desiderare poteris.

Ibi aderit tibi totius facultas boni, sine timore amittendi.

Ibi voluntas tua una semper mecum, nil cupiet extraneum vel privatum.

Ibi nullus resistet tibi, nemo de te conqueretur, nemo impediet, nihil obviabit: sed cuncta desiderata simul erunt præsentia, totumque
affe-

affectum tuum reficient, & adimplebunt usque ad summum.

Ibi reddam gloriam, pro contumelia perpeſſa; pallium laudis, pro mœrore; pro loco novissimo, ſedem regni in ſæcula.

Ibi apparebit fructus obedientiæ, gaudebit labor pœnitentiæ, & humilis ſubjectio coronabitur glorioſè.

7. Nunc ergo inclina te humiliter ſub omnium manibus; nec ſit tibi curæ, quis hoc dixerit vel jufferit.

Sed hoc magnopere curato, ut ſive Prælatuſ, ſeu minor, aut æqualis, aliquid à te expoſcerit vel innuerit, pro bono totum accipias, & ſincera voluntate ſtudeas adimplere.

Quærat aliuſ hoc, aliuſ illud: gloriatur ille in illo, & iſte in iſto, laudeturque millies mille: tu autem nec in iſto, nec in illo, ſed in tui ipſiuſ gaude contemptu, & in mei ſolius beneplacito ac honore.

Hoc optandum eſt tibi, ut ſive per vitam, ſive per mortem Deus ſemper in te glorificetur.

CA-

CAPUT L.

*Qualiter homo desolatus se debet
in manus Dei offerre.*

I. **D**omine Deus sancte Pater, sis
nunc & in æternum benedi-
ctus, quia sicut vis, sic factum est:
& quod facis, bonum est.

Lætetur in te servus tuus, non in
se, nec in aliquo alio: quia tu solus
lætitia vera, tu spes mea & corona
mea, tu gaudium meum & honor
meus Domine.

Quid habet servus tuus, nisi quod
à te accepit, etiam sine merito suo?

Tua sunt omnia, quæ dedisti &
quæ fecisti.

Pauper sum, & in laboribus meis
à juventute mea: & contristatur
anima mea nonnunquam usque ad
lacrymas; quandoque etiam con-
turbatur ad se propter imminentes
passiones.

2. Desidero pacis gaudium, pacem
filiorum tuorum flagito, qui in
lumi-

lumine consolationis à te pascuntur.

Si das pacem, si gaudium sanctum infundis, erit anima servi tui plena modulatione, & devota in laude tua.

Sed si te subtraxeris, sicut sæpissimè soles, non poterit currere viam mandatorum tuorum; sed magis ad tundendum pectus genua ejus incurvantur: quia non est illi sicut heri & nudiustertius, quando splendebat lucerna tua super caput ejus, & sub umbra alarum tuarum protegatur à tentationibus irruentibus.

3. Pater juste, sancte & semper laudande, venit hora, ut probetur servus tuus.

Pater amande, dignum est, ut hac horâ patiatur pro te aliquid servus tuus.

Pater perpetuè venerande, venit hora quam ab æterno præsciebas affuturam: ut ad modicum tempus succumbat foris servus tuus, vivat verò semper apud te intus.

Pau-

Paululum vilipendatur, humilietur, & deficiat coram hominibus, passionibus, conteratur & languoribus: ut iterum tecum in aurora novæ lucis resurgat, & in cœlestibus clarificetur.

Pater sancte, tu sic ordinasti, & sic voluisti: & hoc factum est, quod ipse præcepisti.

4. Hæc est enim gratia ad amicum tuum: pati & tribulari in mundo pro amore tuo, quotiescumque & à quocunque id permiseris fieri.

Sine consilio & providentia tua, & sine causa, nihil fit in terra.

Bonum mihi, Domine, quia humiliasti me? ut discam justificationes tuas, & omnes elationes cordis atque præsumptiones abjiciam.

Utile mihi, quòd confusio cooperuit faciem meam: ut te potius quàm homines ad consolandum requiram.

Didici etiam ex hoc, inscrutabile iudicium tuum expavescere: qui affligis justum cum impio, sed non sine æquitate & iustitia.

5. Gra-

5. Gratias tibi, quia non peperci-
sti malis meis, sed attrivisti me ver-
beribus amaris, infligens dolores, &
immitens angustias foris & intus.

Non est, qui me consoletur ex
omnibus quæ sub cœlo sunt, nisi
tu Domine Deus meus, cœlestis me-
dicus animarum: qui percutis & sa-
nas, deducis ad inferos & reducis.

Disciplina tua super me, & virgæ
tua ipsa me docebit.

6. Ecce, Pater dilecte, in mani-
bus tuis sum ego, sub virgæ corre-
ctionis tuæ me inclino.

Percute dorsum meum, & collum
meum, ut incurvem ad voluntatem
tuam; tortuositatem meam.

Fac me pium & humilem discipu-
lum, sicut bene facere consuevisti,
ut ambulem ad omnem nutum
tuum.

Tibi me, & omnia mea, ad cor-
rigendum commendo, melius est
hic corripì, quàm in futuro.

Tu scis omnia & singula, & nil te
latet in humana conscientia.

Ante-

Antequam fiant, nosti ventura;
& non opus est tibi, ut quis te doceat, aut admoneat de his, quæ geruntur in terra.

Tu scis, quid expedit ad profectum meum, & quantum deservit tribulatio ad rubiginem vitiorum purgandam.

Fac mecum desideratum beneplacitum tuum, & ne despicias peccaminosam vitam meam nulli melius nec clariùs, quàm tibi soli notam.

2. Da mihi, Domine, scire, quod sciendum est; hoc amare, quod amandum est; hoc laudare, quod tibi summè placet; hoc reputare, quod tibi pretiosum apparet, hoc vituperare quod oculis tuis sordescit.

Non me finas secundùm visionem oculorum exteriorum judicare, neque secundùm auditum aurium hominum imperitorum sententiare: sed in iudicio vero de visibilibus & spiritualibus discernere, atque super omnia voluntatem beneplaciti tui semper inquirere.

8. Fal.

8. Falluntur sæpè hominum sensus in iudicando : falluntur & amatores sæculi, visibilia tantummodo amando.

Quid est homo inde melior, quia reputatur ab homine major.

Fallax fallacem, vanus vanum, cæcus cæcum, infirmus infirmum decipit, dum exultat : & veraciter magis confundit, dum inaniter laudat.

Nam quantum unusquisque est in oculis tuis, tantum est & non amplius, ait humilis Sanctus Franciscus.

C A P U T L I.

Quòd humilibus insistendum est operibus, cum deficitur à summis.

x. **F**illi, non vales semper in ferventi desiderio virtutum stare, nec in altiori gradu contemplationis consistere : sed necesse habes interdum, ob originalem corruptelam, ad inferiora descendere & onus corru-

corruptibilis vitæ, etiam invitè & cum tædio portare.

Quamdiu mortale corpus geris, tædium senties, & gravamen cordis.

Oportet ergo sæpè in carne de carnis onere gemere, eò quòd non vales spiritualibus studiis & divinæ contemplationi indefinenter inhærere.

2. Tunc expedit tibi ad humilia & exteriora opera confugere, & in bonis actibus te recreare, adventum meum, & supernam visitationem firmâ confidentiâ expectare: exilium tuum & ariditatem mentis patienter sufferre, donec iterum à me visiteris, & ab omnibus anxietatibus libereris.

Nam faciam te laborum oblivisci, & interna quiete perfrui.

Expandam coram te parata Scripturarum, ut dilatato corde currere incipias viam mandatorum meorum.

Et dicas: Non sunt condignæ passionis hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.

CA.

CAPUT LII.

Quòd homo non reputet se consolatione dignum, sed magis verberibus reum.

1. **D**omine non sum dignus consolatione tua, nec aliqua spirituali visitatione: & ideo justè tecum agis, quando me inopem & desolatum relinquis.

Si enim ad instar maris lacrymas fundere possem, adhuc consolatione tua dignus non essem.

Unde nihil dignus sum, quàm flagellari & puniri: quia graviter & sæpè offendi, & in multis valde deliqui.

Ergo vera pensata ratione, nec minima sum dignus consolatione.

Sed tu clemens & misericors Deus; qui non vis perire opera tua ad ostendendum divitias bonitatis tuæ in vasa misericordiæ, etiam præter omne proprium meritum dignaris consolari servum tuum supra humanum modum.

Tuæ

Tuæ enim consolationes non sunt sicut humanæ confabulationes.

2. Quid egi, Domine, ut mihi conferres aliquam cœlestem consolationem?

Ego nihil boni me egisse recolo, sed semper ad vitia pronum, & ad emendationem pigrum fuisse.

Verum est, & negare non possum. Si aliter dicerem, tu stares contra me, & non esset, qui defenderet.

Quid merui pro peccatis meis, nisi infernum & ignem æternum?

In veritate confiteor, quoniam dignus sum omni ludibrio & contemptu, nec decet me inter tuos devotos commemorari. Et licet hoc ægrè audiam, tamen adversum me pro veritate peccata mea arguam, ut facilius misericordiam tuam merear impetrare.

3. Quid dicam reus, & omni confusione plenus?

Nō habeo os loquendi, nisi hoc tantum verbum: Peccavi, Domine, peccavi: miserere mei, ignosce mihi.

Sine

Sine me paululum, ut plangam
dolorem meum, antequam vadam
ad terram tenebrosam, & opertam
mortis caligine.

Quid tam maximè à reo & misero
peccatore requiris, nisi ut contera-
tur, & humiliet se pro delictis suis?

In vera contritione & cordis hu-
miliatione, nascitur spes veniæ, re-
conciliatur perturbata conscientia,
reparatur gratia perdita, tuetur ho-
mo à futura ira; & occurrunt sibi
mutuò, in osculo sancto, DEUS &
pœnitens anima.

4. Humilis peccatorum contritio,
acceptabile tibi est, Domine, sacrifi-
cium; longè suaviùs odorans in con-
spectu tuo, quàm thuris incensum.

Hoc est gratum etiam unguen-
tum, quod sacris pedibus tuis in-
fundi voluisti: quia cor contritum
& humiliatum nunquam despexisti.

Ibi est locus refugii à facie iræ ini-
mici. Ibi emendatur & abluatur,
quidquid aliunde contractum est &
inquinatum.

Q

CA-

CAPUT LIII.

*Quòd gratia DEI non miscetur
terrena sapientibus.*

I. **F**lli, pretiosa est gratia mea, non patitur se misceri extraneis rebus, nec consolationibus terrenis.

Abjicere ergo oportet omnia impedimenta gratiæ, si optas ejus infusionem suscipere.

Pete secretum tibi; ama solus habitare tecum: nullius require confabulationem; sed magis ad Deum devotam effunde precem, ut compunctam teneas mentem, & puram conscientiam.

Totum mundum nihil æstima: Dei vocationem, omnibus exterioribus antepone.

Non enim poteris mihi vacare, & in transitoriis pariter delectari.

A notis & à charis oportet elongari, & ab omni temporali solatio mentem tenere privatam.

Sic obsecrat beatus Apostolus Pe-
trus

eris, ut tanquam advenas & peregrinos in hoc mundo se contineant Christi fideles.

2. O quanta fiducia erit morituro, quem nullius rei affectus detinet in mundo!

Sed sic segregatum cor habere ab omnibus, æger necdum capit animus; nec animalis homo novit interni hominis libertatem.

Attamen si verè velit esse spiritualis; oportet eum renuntiare tam remotis, quàm propinquis; & à nemine magis cavere, quàm à seipso.

Si temetipsum perfectè viceris, cætera faciliùs subjugabis.

Perfecta victoria est, de semetipso triumphare.

Qui enim semetipsum subjectum tenet, ut sensualitas rationi, & ratio in cunctis obediat mihi; hic verè victor est sui, & Dominus mundi.

3. Si ad hunc apicem scandere gliscis, oportet viriliter incipere, & securim ad radicem ponere, ut evellas & destruas occultam, inordinatam

Q 2

incli-

inclinationem ad te ipsum, & ad omne privatum & materiale bonum.

Ex hoc vitio, quod homo semetipsum nimis inordinatè diligit, pene totum pendet, quidquid radicaliter vincendum est: quo devicto & subacto malo, pax magna & tranquillitas erit continua.

Sed quia pauci sibi ipsis perfectè mori laborant, nec plenè extra se tendunt, propterea in se implicati remanent, nec supra se in spiritu elevari possunt.

Qui autem liberè mecum ambulare desiderat, necesse est, ut omnes pravas & inordinatas affectiones suas mortificet, atque nulli creaturæ, privato amore, concupiscenter inhæreat.

C A P U T LIV.

De diversis motibus naturæ & gratiæ.

I. **F**lli, diligenter adverte motus naturæ & gratiæ, quia valdè contrariè & subtiliter moventur: &

vix nisi à spirituali & intimo illuminato homine, discernuntur.

Omnes quidem bonum appetunt, & aliquid boni in suis dictis vel factis prætendunt, ideo sub specie boni multi falluntur.

2. Natura callida est, & multos trahit, illaqueat & decipit, & se semper pro fine habet:

Sed gratia simpliciter ambulat, ab omni specie mala declinat; fallacias non prætendit, & omnia purè propter DEUM agit, in quo & finaliter requiescit.

3. Natura invitè vult mori, nec premi, nec superari, nec subesse, nec sponte subjugari:

Gratia verò studet mortificationi propriæ, resistit sensualitati, quærit subjici, appetit vinci, nec propria vult libertate fungi; sub disciplina amat teneri, nec alicui cupit dominari, sed sub Deo semper vivere, stare & esse: atque propter Deum omni humanæ creaturæ humiliter parata est inclinari.

Q₃

4. Na-

4. Natura pro suo commodo laborat ; & quid lucri ex alio sibi proveniat , attendit.

Gratia autem , non quid sibi utile & commodosum sit , sed quod multis proficiat , magis considerat.

5. Natura libenter honorem & reverentiam accipit :

Gratia verò omnem honorem & gloriam Deo fideliter attribuit.

6. Natura confusionem timet & contemptum :

Gratia autem gaudet pro nomine JESU contumeliam pati.

7. Natura otium amat & quietem corporalem :

Gratia verò vacua esse non potest , sed libenter amplectitur laborem.

8. Natura quærit habere curiosa & pulchra , abhorret vilia & grossa :

Gratia verò simplicibus delectatur & humilibus , aspera non aspernatur , nec vetustis refugit indui pannis.

9. Natura respicit temporalia , gaudet ad lucra terrena , tristatur

de

de damno, irritatur levi injuriæ
verbo:

Sed gratia attendit æterna, non
inhæret temporalibus, nec in per-
ditione rerum turbatur, neque ver-
bis durioribus acerbatur, quia the-
saurum suum & gaudium in cœlo,
ubi nil perit, constituit.

10. Natura cupida est, & libentiùs
accipit, quàm donat, amat propria
& privata:

Gratia autem pia est & commu-
nis, vitat singularia, contentatur
paucis, beatus dare judicat quàm
accipere.

11. Natura inclinatur ad creaturas,
ad carnem propriam, ad vanitates
& discursus:

Sed gratia trahit ad Deum & ad
virtutes, renuntiat creaturis, fugit
mundum, odit carnis desideria, re-
stringit evagationes, erubescit in
publico apparere.

12. Natura libenter aliquod sola-
tium habet externum, in quo dele-
ctetur ad sensum:

Q 4

Sed

Sed gratia in solo Deo quærit consolari, & in summo bono super omnia visibilia delectari.

13. Natura totum agit propter lucrum & commodum proprium, nihil gratis facere potest, sed aut æquale, aut melius, aut laudem, vel favorem pro benefactis consequi sperat; & multum ponderari sua gesta & dona concupiscit:

Gratia verò nil temporale quærit; nec aliud præmium, quàm Deum solum, pro mercede postulat; nec ampliùs de temporalibus necessariis desiderat, nisi quantum hæc sibi ad assecutionem æternorum valeant deservire.

14. Natura gaudet de amicis multis & propinquis, gloriatur de nobili loco & ortu generis, arridet potentibus, blanditur divitibus, applaudit sibi similibus;

Gratia autem & inimicos diligit, nec de amicorum turba extollitur; nec locum, nec ortum natalium reputat, nisi virtus major ibi fuerit.

Favet

Favet magis pauperi quàm diviti,
compatitur plus innocenti quàm po-
tenti; congaudet veraci, non fallaci.

Exhortatur semper bonos melio-
ra charismata æmulari, & Filio Dei
per virtutes assimilari.

15. Natura de defectu & molestia
citò conqueritur:

Gratia constanter fert inopiam.

16. Natura omnia ad se reflectit,
pro se certat & arguit:

Gratia autem ad Deum cuncta re-
ducit, unde originaliter emanant;
nihil boni sibi adscribit, nec arro-
ganter præsumit; non contendit,
nec suam sententiam aliis præfert;
sed in omni sensu & intellectu, æter-
næ sapientiæ, ac divino examini se
submittit.

Natura appetit scire secreta, & no-
va audire; vult exterius apparere, &
multa per sensus experiri; desiderat
agnosci, & agere, unde laus & admi-
ratio procedit:

Sed gratia non curat nova nec cu-
riosa percipere; quia totum hoc de
vetustate corruptionis est ortum,

cum nihil novum & durabile sit super terram.

Docet itaque sensus restringere, vanam complacentiam & ostentationem devitare, laudanda & dignè miranda humiliter abscondere, & de omni re, & in omni scientia, utilitatis fructum atque Dei laudem & honorem quærere.

Non vult se nec sua prædicari, sed Deum in donis suis optat benedici, qui cuncta ex mera charitate largitur.

17. Hæc gratia supernaturale lumen, & quoddam Dei speciale donum est, & propriè electorum signaculum, & pignus salutis æternæ: quæ hominem de terrenis ad cœlestia amanda sustollit, & de carnali spiritualem efficit.

Quantò igitur natura ampliùs premitur & vincitur, tantò major gratia infunditur; & quotidie novis visitationibus interior homo secundùm imaginem Dei reformatur.

CA.

CAPUT LV.

De corruptione natura, & efficacia gratia divina.

1. **D**omine Deus meus, qui me creasti ad imaginem & similitudinem tuam, concede mihi hanc gratiam, quam ostendisti tam magnam & necessariam ad salutem: ut vincam pessimam naturam meam, trahentem ad peccata & in perditionem.

Sentio enim in carne mea legem peccati contradicentem legi mentis meæ, & captivum me ducentem ad obediendum sensualitati in multis: nec possum resistere passionibus ejus, nisi assistat tua sanctissima gratia, cordi meo ardentem infusa.

2. Opus est gratiâ tuâ, & magnâ gratiâ: ut vincatur natura, ad malum semper prona ab adolescentia sua.

Nam per primum hominem Adam lapsa, & vitiata per peccatum, in omnes homines pœna hujus maculæ

culæ descendit : ut ipsa natura , quæ bene & recta à te condita fuit , pro vitio jam & infirmitate corruptæ naturæ ponatur , eò quòd motus ejus sibi relictus ad malum & inferiora trahit.

Nam modica vis , quæ remansit , est tanquam scintilla quædam latens in cinere.

Hæc est ipsa ratio naturalis , circumfusa magna caligine , adhuc judicium habens boni & mali , veri falsique distantiam , licet impotens sit adimplere omne , quod approbat , nec pleno jam lumine veritatis , nec sanitate affectionum suarum potiatur.

3. Hinc est , Deus meus , quòd condelector legi tuæ secundum interiorum hominem , sciens mandatum tuum fore bonum , justum & sanctum , arguens etiam omne malum , & peccatum fugiendum.

Carne autem servio legi peccati , dum magis sensualitati obedio quàm rationi.

Hinc

Hinc est, quòd velle bonum mihi
adjacet, perficere autem non inve-
nio.

Hinc sæpè multa bona propono,
sed quia gratia deest ad adjuvandum
infirmi-
tatem meam, ex levi resi-
stentia resilio & deficio.

Hinc accidit, quòd viam profe-
ctionis agnosco, & qualiter agere de-
beam, clarè fati-
s video.

Sed propriæ corruptionis pondere
pressus, ad perfectiora non assurgo.

4. O quàm maximè est mihi ne-
cessaria, Domine, tua gratia ad in-
choandum bonum, ad proficien-
dum, & ad perficiendum!

Nam sine ea nihil possum facere:
omnia autem possum in te, confor-
tante me gratiâ.

O verè cœlestis gratia, sine qua
nulla sunt propria merita, nulla
quoque dona naturæ ponderanda!

Nihil artes, nihil divitiæ, nihil
pulchritudo vel fortitudo; nihil in-
genium vel eloquentia valent apud
te, Domine, sine gratiâ.

R.

Nam

Nam dona naturæ, bonis & malis sunt communia: electorum autem proprium donum est gratia sive dilectio; quâ insigniti digni habentur vitâ æternâ.

Tantum eminet hæc gratia, ut nec donum prophetiæ, nec signorum operatio, nec quantalibet alta speculatio aliquid æstimetur sine ea.

Sed neque fides, neque spes, neque aliæ virtutes, tibi acceptæ sunt sine charitate & gratia.

5. O beatissima gratia, quæ pauperem spiritu, virtutibus divitem facis: & divitem multis bonis, humilem corde reddis!

Veni, descende ad me, reple me manè consolatione tua, ne deficiat præ lassitudine & ariditate mentis anima mea.

Obsecro, Domine, ut inveniam gratiam in oculis tuis: sufficit enim mihi gratia tua, cæteris non obtentis, quæ desiderat natura.

Si fuero tentatus & vexatus tribulationibus multis, non timebo mala, dum mecum fuerit gratia tua.

Ipsa fortitudo mea, consilium confert & auxilium.

Cunctis hostibus potentior est, & sapientior universis sapientibus.

6. Magistra est veritatis, doctrix disciplinæ, lumen cordis, solamen pressuræ, fugatrix tristitiæ, ablatrix timoris, nutrix devotionis, productrix lacrymarum.

Quid sum sine ea, nisi aridum lignum, & stirps inutilis ad ejiciendum?

Tua ergo me, Domine, gratia semper & præveniat & sequatur, ac bonis operibus jugiter præstet esse intentum, per JESUM Christum Filium tuum. Amen.

CAPUT LVI.

Quòd nos ipsos abnegare, & Christum imitari debemus per Crucem.

1. **F**lli, quantum à te vales exire, tantum in me poteris transire.

Sicut nihil foris concupiscere, internam pacem facit; sic se interius relinquere Deo, conjungit.

Volo te addiscere perfectam ab-

R 2

nega-

negationem tui in voluntate mea,
sine contradictione & querela.

Sequere me : Ego sum via, veri-
tas, & vita. Sine via non itur, sine
veritate non cognoscitur, sine vita
non vivitur. Ego sum via, quam
sequi debes; veritas, cui credere de-
bes; vita, quam sperare debes.

Ego sum via inviolabilis, veritas
infallibilis, vita interminabilis.

Ego sum via rectissima, veritas
suprema, vita vera, vita beata, vita
increatea.

Si manseris in vita mea, cogno-
sces veritatem, & veritas liberabit
te, & apprehendes vitam æternam.

2. Si vis ad vitam ingredi, serva
mandata.

Si vis veritatem cognoscere, crede
mihi.

Si vis perfectus esse, vende om-
nia.

Si vis esse discipulus meus, abne-
ga ternetipsum.

Si vis beatam vitam possidere,
præsentem vitam contemne.

Si

Si vis exaltari in cœlo, humilia
te in mundo.

Si vis regnare mecum, porta cru-
cem mecum.

Soli enim servi crucis inveniunt
viam beatitudinis, & veræ lucis.

3. Domine JESU, quia arcta est
vita tua, & in mundo despecta, do-
na mihi te cum mundi despectu
imitari.

Non enim major est servus Do-
mino suo, nec discipulus supra ma-
gistrum.

Exerceatur servus tuus in vita tua,
quia ibi est salus mea, & sanctitas
vera.

Quidquid extra eam lego, vel au-
dio, non me recreat, nec delectat
plenè.

4. Fili, quia hæc scis, & legisti
omnia, beatus eris, si feceris ea.

Qui habet mandata mea, & ser-
vat ea, ipse est, qui diligit me: &
ego diligam eum, & manifestabo ei
me ipsum: & faciam eum confedere
mecum in regno Patris mei.

R 3

5. Do-

5. Domine JESU, sicut dixisti & promifisti, sic utique fiat, & mihi promereri contingat.

Suscepi, suscepi de manu tua crucem ; portabo, & portabo eam usque ad mortem, sicut imposuisti mihi. Verè vita boni Monachi crux est, sed dux paradisi.

Inceptum est, retrò abire non licet, nec relinquere oportet.

6. Eja fratres, pergamus simul, JESUS erit nobiscum.

Propter JESUM suscepimus hanc crucem : propter JESUM perseveremus in cruce.

Erit adjutor noster, qui est dux noster, & præcessor.

En rex noster ingreditur ante nos qui pugnabit pro nobis.

Sequamur viriliter, nemo metuat terrores, simus parati mori fortiter in bello, nec inferamus crimen gloriæ nostræ, ut fugiamus à cruce.

* *
*

CA-

CAPUT LVII.

*Quòd homo non sit nimis dejectus,
quando in aliquos labitur
defectus.*

I. **F**illi, magis placent mihi pati-
entia & humilitas in adver-
sis, quàm multa consolatio & devo-
tio in prosperis.

Ut quid te contristat parvum fa-
ctum contra te dictum?

Si ampliùs fuisset commoveri
non debuisses.

Sed nunc permittite transire: non
est primum nec novum, nec ulti-
mum erit, si diu vixeris.

Satis virilis es, quamdiu nil ob-
viat adversi.

Bene etiam consulis, & alios no-
sti roborare verbis: sed cùm ad ja-
nuam tuam venit repentina tribu-
latio, deficis consilio & robore.

Attende magnam fragilitatem
tuam, quam sæpiùs experiris in mo-
dicis objectis: tamen pro salute
tua

tua ista fiunt, cùm & hæc similia contingunt.

2. Pone, ut meliùs nôsti, ex corde: & si te tetigit, non tamen deiciat, nec diu implicet.

Ad minus sustine patienter, si non potes gaudenter.

Etiam si minus libenter audis, & indignationem sentis: reprime te, nec patiaris aliquid inordinatum ex ore tuo exire, unde parvuli scandalizentur.

Citò conquiescet commotio excitata, & dolor internus revertente dulcorabitur gratiâ.

Adhuc vivo ego, dicit Dominus, juvare te paratus, & solito amplius consolari; si confisus fueris mihi, & devotè invocaveris.

3. Animæquior esto, & ad majorem sustinentiam accingere.

Non est totum frustratum, si te sæpiùs percipis tribulatum, vel graviter tentatum.

Homo es, & non Deus: caro es, non Angelus.

Quo-

Quomodo tu posses semper in eodem statu virtutis permanere, quando hoc defuit Angelo in cœlo, & primo homini in paradiso?

Ego sum, qui merentes erigo sospitate: & suam cognoscentes infirmitatem, ad meam proveho divinitatem.

4. Domine, benedictum sit verbum tuum, dulce super mel & favum ori meo.

Quid facerem in tantis tribulationibus & angustiis meis, nisi me confortares tuis sanctis sermonibus?

Dummodo tandem ad portum salutis perveniam, quid curæ est, quæ & quanta passus fuero?

Da finem bonum: da felicem ex hoc mundo transitum.

Memento mei, Deus meus, & dirige me recto itinere in regnum tuum. Amen.

CAPUT LVIII.

*De altioribus rebus, & occultis
judiciis Dei non scrutandis.*

1. **F**lli, caveas disputare de altis materiis, & de occultis Dei judiciis: cur iste sic relinquitur, & ille ad tantam gratiam assumitur; cur etiam iste tantum affligitur, & ille tam eximiè exaltatur.

Ista omnem humanam facultatem excedunt: nec ad investigandum iudicium divinum, ulla ratio prævalet, vel disputatio.

Quando ergo hæc tibi suggerit inimicus, vel etiam quidam curiosi inquirunt homines, responde illud Prophetæ: Justus es Domine, & rectum iudicium tuum.

Et illud: Iudicia Domini vera, justificata in semetipsa.

Judicia mea metuenda sunt, non discutienda; quia humano intellectui sunt incomprehensibilia.

2. Noli etiam inquirere, nec disputare de meritis Sanctorum, quis alio

alio sit sanctior, aut quis major fuerit in Regno cœlorum.

Talia generant sæpè lites & contentiones inutiles, nutriunt quoque superbiam & vanam gloriam: unde oriuntur invidiæ & dissensiones, dum iste illum Sanctum, & alius alium conatur superbè præferre.

Talia autem velle scire & investigare, nullum fructum afferunt, sed magis Sanctis displicent; quia non sum Deus dissensionis, sed pacis: quæ pax magis humilitate vera, quàm in propria exaltatione consistit.

3. Quidam zelo dilectionis trahuntur ad hos vel ad illos ampliori affectu, sed humano potius quàm divino.

Ego sum, qui cunctos condidi Sanctos: ego donavi gratiam, ego præstiti gloriam.

Ego novi singulorum merita; ego præveni eos in benedictionibus dulcedinis meæ.

Ego præscivi dilectos ante sæcula

R 6

ego

ego eos elegi de mundo, non ipsi me praelegerunt.

Ego vocavi per gratiam, attraxi per misericordiam: ego perduxi eos per tentationes varias.

Ego infudi consolationes magnificas, ego dedi perseverantiam, ego coronavi eorum patientiam.

4. Ego primum & novissimum agnosco; ego omnes inæstimabili dilectione amplector.

Ego laudandus sum in omnibus Sanctis meis; ego super omnia benedicendus sum, & honorandus in singulis, quos sic gloriosè magnificavi & prædestinavi, sine ullis præcedentibus propriis meritis.

Qui ergo unum de minimis meis contempserit, nec magnum honorat; quia pusillum & magnum ego feci.

Et qui derogat alicui Sanctorum, derogat & mihi, & cæteris omnibus in regno cælorum.

Omnes unum sunt per charitatis vinculum: idem sentiunt, idem volunt

volunt, & omnes in unum se diligunt.

5. Adhuc autem, quod multò altius est, plus me, quàm se & sua merita diligunt.

Nam supra se rapti, & extra propriam dilectionem tracti, toti in amorem mei pergunt, in quo & fruitionem quiescunt.

Nihil est, quod eos avertere possit aut deprimere: quippe qui æterna veritate pleni, igne ardescunt inextinguibilis charitatis.

Taceant igitur carnales & animales homines de Sanctorum statu disserere, qui non nôrunt nisi privata gaudia diligere. Demunt & addunt pro sua inclinatione, non prout placet æternæ Veritati.

6. In multis est ignorantia, eorum maximè qui parum illuminati, rarò aliquem perfecta dilectione spirituali diligere nôrunt.

Multum adhuc naturali affectu, & humanâ amicitia, ad hos vel illos trahuntur: & sicut in inferioribus

se habent, ita & de cœlestibus imaginantur.

Sed est distantia incomparabilis, quæ imperfecti cogitant, & quæ illuminati viri per revelationem supernam specularunt.

7. Cave ergo, fili, de istis curiosè tractare, quæ tuam scientiam excedunt: sed hoc magis satage & intende, ut vel minimus in regno Dei queas inveniri.

Et si quispiam sciret, quis alio sanctior esset, vel major haberetur in regno cœlorum: quid ei hæc notitia prodesset, nisi se ex hac cognitione coram me humiliaret, & in majorem nominis mei laudem exurgeret?

Multò acceptius Deo facit, qui de peccatorum suorum magnitudine, & virtutum suarum parvitate cogitat, & quàm longè à perfectione Sanctorum distat; quàm is, qui de eorum majoritate vel parvitate disputat.

Melius est sanctos devotis precibus & lacrymis exorare, & eorum gloriosa

riosa suffragia humili mente implorare; quàm eorum secreta vanâ inquisitione perſcrutari.

8. Illi bene & optimè contentantur, ſi homines ſcirent contentari, & vaniloquia ſua compeſcere.

Non gloriantur de propriis meritis, quippe qui ſibi nihil bonitatis adſcribunt, ſed totum mihi; quoniam ipſis cuncta ex infinita charitate mea donavi.

Tanto amore divinitatis, & gaudio ſupereffluenti replentur; ut nihil eis deſit gloriæ, nihilque poſſit deeſſe felicitatis.

Omnes Sancti, quantò altiorem in gloria, tantò humiliorem in ſe ipſis & mihi viciniorem & dilectiorem exiſtunt.

Ideoque habes ſcriptum, quia mittebant coronas ſuas ante Deum, & ceciderunt in facies ſuas coram agno, & adoraverunt viventem in ſæcula ſæculorum.

9. Multi quærunt quis major ſit in regno Dei, qui ignorant an cum
mini-

minimis erunt digni computari.

Magnum est, vel minimum esse in cœlo, ubi omnes magni sunt: quia omnes filii Dei vocabuntur & erunt.

Minimus erit in mille, & peccator centum annorum morietur.

Cùm enim quærerent discipuli, quis major esset in regno cœlorum? tale audierunt responsum:

Nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut parvuli; non intrabitis in regnum cœlorum. Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic major est in regno cœlorum.

10. Væ eis, qui cum parvulis humiliare se sponte dedignantur: quoniam humilis janua regni cœlestis eos non admittet intrare.

Væ etiam divitibus, qui habent hic consolationes suas: quia pauperibus intrantibus in regnum Dei, ipsi stabunt foris ejulantes.

Gaudete humiles, & exultate pauperes, quia vestrum est regnum Dei, si tamen in veritate ambulatis.

CA-

CAPUT LIX.

*Quòd omnis spes & fiducia in solo
Deo est figenda.*

I. **D**omine quæ est fiducia mea,
quam in hac vita habeo?
aut quod majus solatium meum,
ex omnibus apparentibus sub cœ-
lo?

Nonne tu, Domine Deus meus,
cujus misericordiæ non est nume-
rus?

Ubi mihi bene fuit, sine te? Aut
quando malè esse potuit, præsentem
te?

Malo pauper esse propter te, quàm
dives sine te.

Eligo potiùs tecum in terra pere-
grinari, quàm sine te cœlum posside-
re. Ubi tu, ibi cœlum: atque ibi mors
& infernus, ubi tu non es.

Tu mihi in desiderio es: & ideo
post te gemere, clamare, & exorare
necesse est.

In nullo denique possum plenè
confidere, qui in necessitatibus
auxi-

auxilietur opportuniùs nisi in solo Deo meo.

Tu es spes mea, tu fiducia mea, tu consolator meus, & fidelissimus in omnibus.

2. Omnes, quæ sua sunt, quærunt: tu salutem meam, & profectum meum solummodo prætendis, & omnia in bonum mihi convertis.

Etiam si variis tentationibus & adversitatibus exponas, hoc totum ad utilitatem meam ordinas, qui mille modis dilectos tuos probare consuevisti.

In qua probatione non minùs diligere debes & laudari, quàm si cœlestibus consolationibus me repleres.

3. In te ergo, Domine Deus, pono totam spem meam & refugium: in te omnem tribulationem & angustiam meam constituo; quia totum infirmum & instabile invenio, quidquid extra te conspicio.

Non enim procedunt multi amici, neque fortes auxiliarii adjuvare poterunt, nec prudentes consiliarii

liarii responsum utile dare, neque libri doctorum consolari, nec aliqua pretiosa substantia liberare, nec locus aliquis secretus & amœnus contutari: si tu ipse non assistas, juves, confortes, consoleris, instruas & custodias.

4. Omnia namque, quæ ad pacem videntur esse, & felicitatem habendam, te absente nihil sunt, nihilque felicitatis in veritate conferunt.

Finis ergo omnium bonorum, & altitudo vitæ, & profunditas eloquiorum tu es: & in te super omnia sperare fortissimum solatium servorum tuorum.

Ad te sunt oculi mei, in te confido, Deus meus, misericordiarum Pater.

Benedic & sanctifica animam meam benedictione cœlesti, ut fiat habitatio sancta tua, & sedes æternæ gloriæ, nihilque in templo tuæ dignitatis inveniatur, quod oculos tuæ majestatis offendat.

Secundum magnitudinem bonitatis tuæ, & multitudinem misera-
tio-

tionum tuarum, respice in me, & exaudi orationem pauperis servi tui, longè exulantis in regione umbræ mortis.

Protege & conserva animam servuli tui inter tot discrimina vitæ corruptibilis; ac comitante gratiâ tuâ, dirige per viam pacis, ad Patriam perpetuæ claritatis. Amen.

D E

IMITATIONE CHRISTI

LIBER QUARTUS.

De Sacramento.

Devota Exhortatio ad sacram
Communionem.

VOX CHRISTI.

VENITE ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos, dicit Dominus.

Panis,